

**Kronika
mesta Žilina
1987**

K R O N I K A

M E S T A Ž I L I N A

Z á z n a m u d a l o s t í z a r o k

1 9 8 7

Zapísal: PhDr. Marián Klapita

Schválené Radou Meštského národného výboru v Žiline

dňa

číslo uznesenia

Posudok záznamov do kroniky mesta Žilina.

Kronikár mesta Žilina PhDr. Marian Klapita predložil na posúdenie záznam do mestskej kroniky za rok 1987. Záznam obsahuje 43 strojom písaných strán. Text záznamu dobre vystihuje život a prácu obyvateľov mesta za uplynulý rok a je prehľadne delený vhodnými heslami. Záznam je ukončený zoznamom vyznamenaných občanov, ktorým boli udelené štátne, rezortné, krajské a okresné vyznamenania a uznania.

Doporučujeme záznam schváliť v Rade MsNV a potom prepísať do knihy mestskej kroniky Žiliny.

V Žiline dňa 30. 5. 1988

J. Moravčík *Moravčík*
metodik pre obecné
kroniky

Ú V O D

Na prahu nového roku 1987 bilancujeme, ako sa nám podarilo splniť úlohy volebného programu a tiež naše minuloročné predsavzatia. Veď práve rok 1986 bol bohatý nielen na významné politické udalosti, ako bolo konanie a závery XXVII. zjazdu Komunistickej strany Sovietskeho zväzu a XVII. zjazdu Komunistickej strany Československa, ako si vyžiadal i mnoho úsilia a organizačnej práce pri zabezpečovaní volieb do národných výborov a zastupiteľských orgánov všetkých stupňov a po nich volieb do občianskych výborov.

V našom meste sme do Mestského národného výboru zvolili stopäť poslancov a v priebehu septembra a októbra sme na verejných zhromaždeniach občanov zvolili päťdesiat občianskych výborov s počtom členov 607. Očakávame, že naďalej naši poslanci a občianske výbory sa budú veľmi aktívne podieľať na plnení úloh mestského volebného programu, ktorý bol prijatý na ôsmu päťročnicu.

V tomto roku bude ďalej pokračovať výstavba nášho mesta. Zmena, ktorú má možnosť sledovať najviac občanov, je rozsiahla výstavba cestného priesahu I/18 s celkovým rozpočtovým nákladom 260 miliónov korún. Čaká nás rekonštrukcia Škultétyho a Žitnej ulice a výstavba mostu cez Rajčianku. Stavby budú vyžadovať porozumenie nielen medzi ľuďmi priamo zainteresovanými na prácach s ňou spojených, ale aj veľa trpezlivosti a ohľaduplnosti i nemotorizovaných občanov na preťažených obchádzkových trasách. Celú situáciu pochopíme hľadajúc skôr, keď si uvedomíme, že všetky tieto opatrenia sa nám už v blízkej budúcnosti vrátia v podobe mnohých vyriešených problémov v doprave.

Som presvedčený, že nebude občana, poslanca, či funkcionára v našom meste, ktorý by nebol ochotný aktívne sa podieľať na všetkom, čo v konešnej podobe prispeje k tomu, aby všetky dni v roku boli dni pokoja, aby sa nám v našom meste radostne žilo a pracovalo. Želám všetkým občanom v našom meste plné zdravie šťastie a veľa osobných a pracovných úspechov.

/ Z novoročného príhovoru predsedu Mestského národného výboru v Žiline, Ing. Jána Hlinku/.

P O Č A S I E

Začiatkom roku sa počasie vyznačovalo mimoriadne nízkymi teplotami a množstvom snehu. Ešte na Nový rok bolo pešmúrne počasie s teplotami okolo 4 - 6 stupňov Celsia, no už 4. januára sa prudko ochladilo a nasledujúci deň klesli teploty na mínus 8 - 10 stupňov Celzia. Celodenné mrazy trvali až do druhej polovice januára. V noci dosahovali teploty mínus 25 - 28 stupňov Celzia a cez deň nestúpili nad mínus 18 - 20 stupňov Celzia, i keď sa okolo 13. januára "oteplilo" a cez deň bolo niekoľko dní "iba" okolo mínus 10 stupňov Celzia.

Tieto mimoriadne nízke teploty boli sprevádzané veľkým množstvom snehu, ktorý sťažoval dopravu v meste. Objavili sa ťažkosti v miestnej hromadnej doprave, spoje často vynechávali. Tepláreň nemala zabezpečené dostatočné množstvo uhlia, pretože vagóny zamrzli a nebolo ich možné vyložiť. Následkom toho teploty v bytoch poklesli na 12 - 15 stupňov Celzia. Tento stav sa však o niekoľko dní podarilo zvládnuť mimoriadnym úsilím obyvateľov, vojakov a samotných pracovníkov Teplárne.

Ešte koncom januára /25.I./ bolo na cestách veľké množstvo snehu a pracovníci Technických služieb a údržby komunikácií vynakladali mimoriadne úsilie na to, aby boli hlavné cesty zjazdové. Horšia situácia bola na chodníkoch v meste a na peších komunikáciach. Napriek výzvam Mestajého národného výboru si nie všetci majitelia domov a obchodné organizácie plnili svoje povinnosti a neodpratávali sneh z chodníkov. Ľudia preto chodili po ulici SNP a po Triade obrancov mieru po členky v snehu, ktorý bol iba miestami odpratáný. Obdobná situácia bola často i na sídliskách.

Od snehovej nádielky neostali ušetrené ani niektoré budovy. Vo štvrtok 15. januára sa v JRD Slovenského národného povstania Rosina na hospodárskom dvore Turie prelomila pod hrubou vrstvou snehu strecha haly, v ktorej boli uskladnené zemiaky a poľnohospodárske stroje. Jednotnému roľníckemu družstvu tým vznikla škáda asi za 170 tisíc korún. Žiadne straty na ľudských životoch tu, ani inde neboli zaznamenané.

Vo februári už zima povolila a poveternostne i teplotne možno už celý rok označiť za "normálnu", skôr suchšiu. Nevyskytli sa žiadne mimoriadne udalosti, ako povodne či búrky.

Koncom roku bolo pomerne teplo a Vianoce boli "na blate", to znamená, že teploty neklesli pod bod mrazu,

O B Y V A T E Ľ S T V O

Vývoj počtu obyvateľstva mesta v roku 1987 bol prízivý, celkový počet stúpol na 94 864 obyvateľov, čo predstavuje celkový prírastok za rok o 1 874 obyvateľov. Prehľad o vývoji počtu obyvateľov mesta za rok dáva tabuľka.

Počet obyvateľov celkom	94 864
z toho muži	46 032
ženy	48 832
uzavretých sobášov	594
rozvedených	222
Počet narodených	1 580
zomretých	719
Prírodný prírastok	+ 861
Príťahovaných	2 012
Vystáňovaných	999
Prírastok celkom	1 874

Prvý občan mesta v roku 1987.

Tri minúty po uvítaní Nového roku, keď sme si všetci pripíjali na zdravie, šťastie a pokojný život v mieri, sa na gynekologicko-pôrodníckom oddelení Okresného ústavu národného zdravia v Žiline ozval plač prvej tohtoročne žilinčianky. Bolo ním 48 cm veľké dievčatko s hmotnosťou 3 570 gramov.

Šťastnými rodičmi malej Petry sú Lenka a Ján Kačinkovci zo Žiliny. Ich druhému dieťaťu pri príchode na svet pomáhal MUDr. Peter Kauzal za asistencie sestier Evy Janáčikovej a Ľubice Šubíkovej.

P O L I T I C K É U D A L O S T I

Novoročné stretnutie pionierov.

V stredu 7. januára sa v estrádnej hale Domu kultúry ROH stretli ako každoročne zástupcovia pionierov a mládeže s predstaviteľmi verejného a politického života nášho mesta a okresu.

Na novoročnom stretnutí sa zúčastnili Ing. Milan Goruša, vedúci tajomník Okresného výboru KSS, tajomníci Štefan Marton, a Jozef Vlčko, predseda Okresnej odborovej rady Oliver Kiška, podpredsedovia Okresného národného výboru Dagobert Pavlorek a Ján Lepěň, tajomník Okresného výboru Národného frontu SSR Miroslav Miček, podpredseda Mestského výboru KSS Ján Šulík, predseda Okresného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Jozef Šoška a iní.

Pionieri podali čestné hlásenie predsedníčke Okresného pionierskeho štábu Eve Bielikovej a predsedníčke Okresnej rady Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže Kamile Jandzíkovej. V mene celej pionierskej rodiny pozdravila hostí Eva Bieliková. Zamyslela sa nad rokom 1986, s ktorým sme sa pred niekoľkými dňami rozlúčili. Pionieri v ňom splnili záväzky v hodnote vyše 660 tisíc korún. Za týmto číslom sa skrývajú tony nazbieraného papiera a iných druhotných surovín, tisíce odpracovaných brigádnických hodín, stovky zasadených stromčekov a okrasných kríkov, nové ihriská a pod.

Pionierov pozdravil člen delegácie, tajomník Okresného výboru KSS Jozef Vlčko. V pozdravnom príhovore podčiarkol, že naša socialistická spoločnosť, stranícke a štátne orgány venujú

mimoriadne veľkú pozornosť pionierom a Socialistickému zväzu mládeže. Vytvárajú preň optimálne podmienky aby sa i mladí mohli zapojiť do rozvoja vedy a techniky.

V kultúrnom programe vystúpil tanečný súbor Diana a viacero jednotlivcov, ktorí úspešne reprezentovali pioniersku organizáciu v súťažiach v speve, hre na hudobné nástroje a v recitácii.

Oslavy 1. mája.

V sviatočne vyzdobenej, jarou voňajúcej Žiline už od skorého rána za zvukov hudby prichádzali pracujúci a občania do centra osláv - na námestie V. I. Lenina a prilahlých ulíc. Všade panovala dobrá nálada, optimizmus, radosť, umocnená štedrými slnečnými lúčmi.

Oslavy začali o deviatej hodine príchodom čela sprievodu pred tribúnu. Zazneli hymny a prvomájovú manifestáciu otvoril vedúci tajomník Okresného výboru KSS Milan Goruša. Slávnostný prejav predniesol člen Ústredného výboru KSS, vedúci oddelenia Ústredného výboru KSS Rudolf Jurík.

V úvode svojho vystúpenia pripomenul, že prvomájové oslavy nie sú iba našim sviatkom. Na celom svete sa dnes dvíhajú červené zástavy na jeho oslavu. V našej vlasti sa tohoročné prvomájové oslavy odohrávajú pod priamou odozvou nedávnej vzácnej návštevy generálneho tajomníka Ústredného výboru Komunistickej strany Sovietskeho zväzu súdruha Gorbačova - uviedol ďalej súdruh Jurík. V tejto súvislosti si oveľa plnešie ako kedykoľvek predtým uvedomujeme úlohu a význam Sovietskeho zväzu a svetovej socialistickej sústavy nielen pre našu vlasť, ale pre dianie

vo svete, pre osudy súčasného ľudstva. V mene Ústredného výboru KSS poďakoval potom súdruh Jurík všetkým, ktorí v okrese statočne pracujú, osobitne tým podnikom a závodom, čo sa úspešne vyrovnali s úlohami plánu.

Po Internacionále sa potom pohol pestrý prvomájový sprievod prechádzajúci popred tribúnu, ktorý trval plné dve hodiny.

70. výročie VOSR.

V stredu 4. novembra sa konali v našom meste celookresné oslavy 70. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie.

Oslavy začali v predpoludňajších hodinách, kedy v obradnej sieni Starej radnice prijali predstavitelia okresných stranických a štátnych orgánov a organizácií Národného frontu dvadsať štyri najlepších pracovníkov okresu Žilina, aby ich pri príležitosti 70. výročia Veľkého októbra zapísali do knihy cti 8. päťročnice.

Popoludní pošližili delegácie okresných a mestských stranických a štátnych orgánov a predstavitelia spoločenských organizácií Národného frontu venci k pamätníku vodcu medzinárodného proletariátu V.I.Lenina.

Oslavy pokračovali slávnostným rozšíreným zasadnutím Okresného výboru KSS, na ktorom sa zúčastnili i zástupcovia zo strednej skupiny Sovietskych vojsk. Slávnostný prejav predniesol vedúci tajomník Okresného výboru KSS Milan Goruša, V prejave zvýraznil, že cesta, ktorou prešiel Sovietsky ľud za 70 rokov od Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie je cestou veľkých historických víťazstiev. Dnes sovietska spoločnosť rieši úlohy

prestavby, plnšieho a efektívnejšieho využívania predností a možností socialistického zriadenia, jeho ekonomickej sily a sociálneho potenciálu, zosilnenia tvorivého pôsobenia socializmu na svetový vývoj.

Sedemdesiate výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, zdôraznil súdruh Goruša, sa stalo príležitosťou k rozvinutiu širokej pracovnej a spoločenskej iniciatívy a aktivity na všetkých pracoviskách, v spoločenských organizáciach a národných výboroch v okrese, zameranej na realizáciu programu XVII. zjazdu KSČ, úloh 8. päťročnice a plánu tohto roku. Kvalitná a zodpovedná práca na zverenom úseku je najlepším vyjadrením vzťahu každého občana k odkazu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie.

Zo slávnostného zasadnutia potom zaslali Generálnemu konzulátu Sovietskeho zväzu v Bratislave pozdravnú zdravicu Sovietskemu ľudu.

H O S P O D Á R S T V O

Príjmy Mestského národného výboru boli rozpočtom stanovené vo výške 92,669 milióna korún, počas roka sa zvýšili na 133,586 milióna korún. Toto zvýšenie bolo poskytnuté na zabezpečenie úloh akcie "Z", na plnenie úloh volebného programu a na zabezpečenie úloh hospodárstva Mestského národného výboru v rámci globálnej účelovej dotácie. Z tejto sumy vlastné príjmy Mestského národného výboru predstavovali 28,500 milióna korún. Skutočné plnenie príjmov bolo 132,345 milióna korún, z toho vlastné príjmy 29,800 milióna korún. Zvýšené plnenie vlastných príjmov bolo z daní od obyvateľstva.

Výdavky boli rozpočtom plánované vo výške 133,586 milióna korún. Skutočné výdavky predstavovali 132,567 milióna korún. Výdavky neboli v plnej výške čerpané na akciu "Z".

V bytovej výstavbe bolo plánované dokončiť 618 bytov, v skutočnosti sa ukončilo 688 bytov, čím bol plán prekročený. Zásluhu na tom má ukončenie výstavby jedného bloku na sídlisku Solinky so sedemdesiat bytmi. Z celkového počtu ukončených bytov sa v individuálnej bytovej výstavbe ukončilo plánovaných sto bytov. Počet začatých bytov v roku 1987 bol plánovaný na 566 bytov, čo bolo splnené.

V občianskej vybavenosti sa ukončila materská škola s kapacitou 120 miest a detské jasle s kapacitou 55 miest na sídlisku Solinky. Neboli naproti tomu ukončené plánované objekty domu služieb, materskej školy a detských jaslí na sídlisku Vlčince.

V účelovej investičnej výstavbe sa prekročil plán pri príprave výstavby sídliska Hájik a to na výstavbe kanalizačného a dažďového zberača a výstavbe miestnej komunikácie.

Zlepšenie nastalo v službách vytvorením štyroch nových služieb vo výrobnom družstve Pokrok, Záhradníckych a rekreačných službách a Okresnom podniku služieb. Z nich zaujímavé sú predaj plošných spojov a ich výroba na objednávku, predaj ovocných a okrasných drevín a prieskumová požičovňa priemyselného tovaru.

Pre lepšiu informovanosť obyvateľov bol vydaný bulletin o službách v okrese Žilina, v ktorom sú uvedené všetky potrebné údaje, ako druh služby, adresa prevádzky, prevádzkový čas a telefónne číslo.

Vydalo sa päť nových povolení na vykonávanie služieb občanmi, no zároveň bolo piatim občanom povolenie zrušené pre nedodržiavanie stanovených podmienok, takže ich celkový počet zostal na predošlej úrovni v počte 49 povolení. Najviac povolení sa doteraz vydalo na zakázkové šitie, pletiarске a háčkovacie práce, ale i na poskytovanie nedostatkových služieb, ako je oprava hodín, oprava obuvi, oprava dáždnikov, oprava a údržba starého nábytku a podobne. Okrem toho sa vydalo súkromníkom 48 rozhodnutí na povolenie predaja po domácky vyrábaných výrobkov. Naďalej chýba záujem občanov o vydanie povolení na rôzne drobné opravy v bytoch a domoch, murárske a iné remeselnícke práce, ktoré sú v prevažnej miere poskytované nelegálne.

V tomto roku sa otvorili štyri nové obchody s celkovou

predajnou plochou 316 štvorcových metrov a a skladovou 235 štvorcových metrov. Boli to predajne potravín s obsluhou v Závodí a v Kotve, lahôdky pri predajni Smer a predajňa mäsa a údenín na Solinkách. Škoda, že niektoré obchodné miestnosti v meste nie sú obsadené, prípadne sa zdĺhavo renovujú pre potreby obchodných organizácií, ako napríklad obchodná jednotka na Hlinách IV., kde bola pôvodne predajňa potravín a lahôdok, či miestnosti po cestovnej kancelárii Čedok na Hoďžovej ulici.

Plnenie akcie "Z".

Rozpisom ôsmej päťročnice v investičnej časti akcie "Z" bol na rok 1987 pre Mestský národný výbor v Žiline vyčlenený objem 29 miliónov 601 tisíc Kčs v hodnote diela s finančným krytím vo výške 23,512 miliónov Kčs pre 14 stavieb.

V priebehu roka došlo k zmene plánu investičnej časti akcie "Z", pretože stavby "dažďový kanalizačný zberač" a "severná prístupová komunikácia" na sídlisku Žilina - Hájik, boli preradená do účelovej investičnej výstavby. Z plánovaného objemu na tieto akcie vo výške 14 miliónov Kčs sa ponechalo pre Mestský národný výbor v Žiline 6,061 miliónov Kčs pre štyri stavby. Druhou zmenou plánu akcie "Z" v roku 1987 bola uznesením rady Okresného národného výboru v Žiline upravená hodnota diela pre Mestský národný výbor na 21,212 miliónov Kčs. Takto upravený menovitý zoznam obsahoval spolu 17 stavieb, z toho sedem rozostavaných s ročným objemom prác v hodnote diela 7,368 miliónov Kčs a desať začínajúcich stavieb s ročným objemom prác v hodnote diela 13,844 miliónov Kčs.

Na rozostavaných stavbách sa vytvorila hodnota diela 7,377 miliónov Kčs, čo je stopercentné plnenie, na začínajúcich stavbách sa vytvorila hodnota diela za 11,923 miliónov Kčs, čo predstavuje 86 percent z ročného plánu. Ukončilo sa sedem stavieb investičnej časti akcie "Z" čo predstavuje stopercentné plnenie. Celková vytvorená hodnota diela tak predstavuje objem 19 miliónov 300 tisíc korún, čo je 91 percent upraveného ročného plánu. Prehľad plnenia investičnej časti akcie "Z" za rok 1987 dáva nasledujúca tabuľka.

Plnenie investičnej časti akcie "Z" v roku 1987.

názov stavby	tis.Kčs hodn. diela	fin. nákl.	% plnenia
1. Nadchod ČSAD	-	-	-
2. Porúbka plynofikácia	1 688	1 350	100
3. Zástranie inžin.siete materskej školy	798	558	80
4. Trnové inžinier.siete kultúrneho domu	1 783	1 425	107
5. Technické zariadenia atle- tiky a futbalu, staveb.úpravy	612	490	100
6. Závodie vodovod	1 113	779	111
7. Zástranie plynofikácia	1 385	1 068	99
8. Telocvičňa stred.odb.učilišťa Okres.staveb.podniku	2 734	2 008	109
9. Telocvičňa Zákł.školy Budatín	679	355	33
10. Solinky obchod Zdroj	1 094	813	137
11. Areál SNP, racionaliz.tepel. sietí	558	382	70
12. Solinky veľkokontejner.výkup.	1 023	600	88
13. Bytčica miest.komunik.	700	548	100
14. Trnové plynofikácia	2 000	1 598	100
15. Turie plynofikácia	1 021	777	62
16. Nerudova ul. miest.komunikácia	1 716	1 370	100
17. Rosinky plynofikácia	382	306	100

V neinvestičnej časti akcie "Z" sa plánovalo prestavať na troch akciách 900 tisíc korún. Celkom sa prestavalo jeden milión 10 tisíc korún, čím sa plán splnil na 112 percent. Na lesoparku na Bôriku sa prestavalo 500 tisíc /plnenie 125 percent/, na Aleji odbojárov na Vlčincoch 260 tisíc korún /plnenie na 104 percent/ a hrisku telovýchovnej jednoty Višňové 250 tisíc korún, kde sa plán splnil na sto percent.

Na splnenie zámerov a plánu v investičnej časti akcie "Z" prijali podniky, občianske výbory a organizácie v meste socialistické záväzky. Celkom sa prijalo dvanásť kolektívnych záväzkov, kde sa zaviazali odpracovať bezplatne 194 320 brigádnických hodín a vytvoriť tým hodnotu diela za dva milióny 429 tisíc korún.

V priebehu roku 1987 boli kolektívne záväzky rozšírené na 17 záväzkov, pri ktorých sa odpracovalo bezplatne 390 tisíc brigádnických hodín, čo predstavuje sumu štyri milióny 875 tisíc korún.

D O P R A V A

Budúcnosť dopravy v Žiline.

Postupný rozvoj výroby a jej lokalizovanie na území mesta a s tým súvisiaci rozvoj zamestnanosti obyvateľstva spôsobil zvyšovanie hybnosti obyvateľstva až do tej miery, že bolo nutné riešiť zavedenie mestskej hromadnej dopravy v Žiline.

Prevádzka mestskej hromadnej dopravy začala 28. októbra 1949 a zabezpečoval ju Dopravný podnik mesta Žiliny. Od 1. januára 1963 sa rozhodnutím Stredoslovenského Krajského národného výboru Banská Bystrica a na základe uznesenia Krajského výboru KSS stal prevádzkovateľom mestskej dopravy v Žiline Československá automobilová doprava, dopravný závod 912 Žilina.

Plošný rast sídelného útvaru Žilina pri budovaní nových obytných a priemyselných zón podmieňuje aj rozvoj dopravných systémov zabezpečujúcich zvyšujúce sa prepravné nároky. Doterajší trend rozvoja mestskej hromadnej dopravy na báze autobusovej dopravy prináša so sebou narastanie negatívnych vplyvov najmä na životné prostredie. V súčasnosti je v meste 35 autobusových liniek v celkovej dĺžke 349 kilometrov. Autobusy mestskej hromadnej dopravy vykonajú denne 1 687 jász a ročne prepravujú viac ako 30 miliónov cestujúcich.

Pre optimálne riešenie návrhu rozvoja mestskej hromadnej dopravy slúžila analýza urbanisticko-dopravných podmienok mesta, dopravno-prevádzkových podmienok mestskej hromadnej dopravy, dopravno-technických podmienok mesta a ekonomických výsledkov prevádzky mestskej hromadnej dopravy.

Pre potreby analýzy bolo mesto rozdelené do 19 dopravných obvodov, ktoré sa podieľali na celkovom počte obyvateľov. Proces vzniku a veľkosti premiestňovacích vzťahov ovplyvňuje aj štrukturálne zloženie obyvateľstva, ekonomická aktivita obyvateľstva, sféra činnosti aktívneho obyvateľstva.

Veľkosť prepravných nárokov ovplyvňuje aj rozmiestnenie pracovných príležitostí. Pre potreby analýzy počtu pracovných príležitostí bol v 226 organizáciach uskutočnený prieskum. Najväčší podiel pracovných príležitostí, 18,46 percenta, pripadá na centrum.

Pravidelná dochádzka do spádového územia zvyšuje počet denne prítomných obyvateľov v meste o asi 31 400 osôb, čo je 35,75 percenta trvale hláseného obyvateľstva. Mestskú hromadnú dopravu využije z nich 11 tisíc obyvateľov.

Územným a funkčným rozvojom mesta, vytvorením nových tratí, predlžovaním liniek mestskej hromadnej dopravy v dôsledku narastania dopravných nárokov, vznikla pomerne hustá dopravná sieť s veľkým počtom liniek mestskej hromadnej dopravy. Na jednej strane výhodná z hľadiska priamej plošnej obsluhy zdrojov a cieľov. Na strane druhej je vhodnejšie z hľadiska ekonomického, dopravného a ekologického zlučovať prepravné požiadavky viacerých oblastí, s cieľom zníženia počtu liniek a zlepšenia intervalovej kvality obsluhy územia mestskej hromadnej dopravy i za cenu zvýšenia počtu prestupov.

V zmysle dosiaľ uvedeného je možno konštatovať, že v Žiline sú reálne podmienky pre postupné zavádzanie trolejbusovej dopravy do systému mestskej hromadnej dopravy. Jestvujúca komunikačná kostra v zásade vyhovuje, okrem bodových

závad, ktoré budú pri výstavbe odstránené.

Nová koncepcia mestskej hromadnej dopravy je navrhnutá ako kombinovaný systém zabezpečovaný nosnou trolejbusovou a doplnkovou autobusovou dopravou. Linky trolejbusovej dopravy sú vedené v koridoroch s najväčšou intenzitou dopravy a v lokalitách, kde je potrebné v maximálnej miere znížiť vplyv exhalátov a hluku na životné prostredie. Základné trasy trolejbusovej dopravy sú vymedzené komunikáciami napájajúcimi okolité obce k spádovému územiu. Doplnková autobusová doprava je navrhnutá do tých koridorov, kde by bola trolejbusová doprava neefektívna. Delba prepravnej práce medzi trolejbusovou a autobusovou dopravou k roku 2000 je viac ako dve tretiny /68,32 %/ v prospech trolejbusovej dopravy.

V tomto roku bol pripomienkovaný investičný zámer trolejbusovej dopravy v celkovom objeme 260 miliónov korún. Začatie výstavby je plánované na rok 1991 a začatie prevádzky je plánované na rok 1993. Do doby začatia prevádzky je potrebné vykonať stavebné úpravy šírkového usporiadania komunikácií, to je rozšírenie jazdných pruhov na 3,5 metra, zriadenie zastávkových pruhov a ostatných takzvaných bodových závad, ako úpravy polomerov odčlenenia na križovatkách a podobne.

Po základných rokovaníach v marci a apríli 1985 bola Výskumným ústavom dopravným v Žiline predložená štúdia rozvoja a organizácie mestskej hromadnej dopravy v Žiline na báze autobusovej dopravy v závislosti na kilometrových výkonoch a počte autobusov z roku 1987. Zároveň boli upresnené vedenia liniek v závislosti na súčasnej komunikačnej kostre. Na základe toho sa vypracovala autobusová verzia trolejbusovej dopravy v meste,

pri ktorej sa zníži počet liniek a zároveň sa skrátia intervaly jazdnej doby, čím sa prakticky zhustí doprava. Zmenší sa tiež počet zastávok, čo bude mať síce v niektorých prípadoch nepriaznivý vplyv na ich dosiahnuteľnosť, ale na druhej strane to zasa zrýchli dopravu. Prvé tri linky, zatiaľ autobusové budú premávať v prepokladaných trasách trolejbusov.

Rada Mestského národného výboru na svojom zasadnutí schválila tento zámer s tým, že bude zavedený od júla 1988. Preto sa bližšie nezaobráame presným vedením trás budúcich liniek autobusov, ani ich intervalmi. Podrobnejšie o tomto v zázname za budúci rok.

Dopravná nehodovosť v roku 1987.

Parametre komunikácií prechádzajúcich mestom, najmä medzinárodnej trasy I/18 a I/11, ako i cesty I. triedy I/64 nevyhovujú súčasnej intenzite dopravy a tým podporujú i vznik dopravných nehôd. Tiež cesty II/583 a II/507 si vyžadujú v záujme zvýšenia bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky rekonštrukciu s vyhovujúcimi parametrami v závislosti od ich dopravného zaťaženia. Súčasnú dopravnú situáciu v meste ešte viac komplikujú obchádzkové trasy a uzávierky komunikácií v súvislosti s prebiehajúcou výstavbou cesty I/18 prietah mestom, ako aj pokračujúcou rekonštrukciou hlavných vodovodných sietí v centre mesta.

Najväčšie množstvo nehôd vzniká na území mesta na piatich nehodových miestach. Sú to:

1. úsek od Kysuckej cesty cez Budatín po most cez Kysucu v Chlmci
2. estakáda - úsek od ulice Jilemnického po I/11
3. súčasný prietah I/18 od ulice Hálkovej po ulicu 1.mája
4. Košická ulica v celej dĺžke
5. prietah Považským Chlmcom.

Dôležitosť riešenia týchto nehodových úsekov potvrdzuje i skutočnosť, že na dĺžke 0,39 percenta cestnej siete celého okresu bolo 21,2 percenta nehôd. I keď toto percentuálne vyjadrenie nezohľadňuje dopravnú zataženosť, nasvedčuje tomu, že treba sústrediť pozornosť na tieto miesta a zrealizovaním vhodných opatrení pozitívne ovplyvniť dopravnú nehodovosť.

Pre zaujímavosť uvádzame tabuľku nehôd podľa týchto úsekov:

úsek č.	1	2	3	4	5	spolu
počet doprav.nehôd	33	9	94	23	20	179
usmrtených	-	-	1	-	1	2
ťažko zranených	-	-	-	-	-	-
ľahko zranených	-	5	14	1	3	24
hmotné škody v tis.	174	49	316	79	151	769

Dopravnú nehodovosť podľa príčin vzniku možno rozdeliť do troch hlavných skupín. Početne najväčšiu skupinu tvoria nehody ovplyvnené ľudským činiteľom, ako je nedanie prednosti, neprimeraná rýchlosť, spôsob jazdy a podobne. Ďalšia skupina nehôd vyplýva zo zlého technického stavu motorových vozidiel a najmenšiu skupinu tvoria nehody spôsobené chybami v cestnej sieti. Viac ako veľa slov povie tabuľka uvádzajúca počty dopravných nehôd v uplynulom roku a ich príčiny.

Dopravná nehodovosť v meste v roku 1987 a jej príčiny.

	počet	rozdiel 1986
počet dopravných nehôd	525	+ 85
počet usmrtených osôb	3	+ 1
počet ťažko zranených	21	0
počet ľahko zranených	88	- 10
hospodárske školy /mil. Kčs/	2,35	+ 0,18
neprimeraná rýchlosť	45	- 1
Nedanie prednosti	100	+ 10
nedodržanie vzdialenosti	138	+ 43
spôsob jazdy	172	+ 19
zistený alkohol pri doprav.nehode	24	- 10

K U L T Ú R A

Úspech Ľudovej školy umenia.

V dňoch 17. a 18. marca sa v Ružomberku konalo krajské kolo súťaže Ľudových škôl umenia, na ktoré vyslala svojich reprezentantov aj Žilinská Ľudová škola umenia. Výkony súťažiacich v hre na husle, klavíri a gitare hodnotili viaceré poroty. Podľa ich vyjadrenia bola ich úroveň veľmi dobrá a veľa súťažných skladieb bolo na úrovni nižších ročníkov konzervatória.

Žiaci Žilinskej Ľudovej školy umenia reprezentovali svoju materskú školu dobre a na úrovni. Získali päť prvých miest v hre na husle a violončelo a jedno druhé a tretie miesto v hre na husle. Ďalej dve druhé a jedno tretie miesto v hre na klavíri a dve čestné uznania. V hre na gitare jedno prvé miesto a tri tretie miesta.

Filmový festival pracujúcich.

V dňoch 12. - 27. júna prebiehal v našom meste 38. ročník Filmového festivalu pracujúcich v znamení hesla "Filmovým umením za radosť a krásu života, za komunizmus."

Tak ako minulý rok i tento rok bol každý festivalový film zaprogramovaný počas dvoch dní. Prvý deň v kine Úsvit a v letnom kine Mier na Bôriku a na druhý deň v Dome kultúry ROH v Žiline.

Celkom sa premietlo 14 festivalových filmov. V základnom hracom profile v kine Úsvit i v kine Domu kultúry ROH boli v rámci predpredaja vstupenky vypredané, preto sa na základe diváckeho záujmu pridávali predstavenia.

Miestny festivalový štáb pod vedením podpredsedu Mestského národného výboru Ing. Cyrila Srnku, predsedu štábu, zasadal štyrikrát, kde sa riešili konkrétne úlohy, zabezpečoval sa hladký priebeh filmového festivalu.

Zástupcovia spoločenských organizácií, ako i zástupcovia vybraných podnikov a organizácií pristupovali k zabezpečovaniu pridelených úloh zodpovedne av určených termínoch. Od 1. júna bol zabezpečený prepredaj vstupeniek do kina Úsvit a do letného kina Mier na Bôriku. Od 8. júna bola zverejnená propagácia a to v 72 skriniach a výkladoch v obchodných organizáciach, 70 veľkých transparentov na území mesta a 500 programových a ideových plátov sa rozposlalo a vylepilo na určených plochách.

Dôkladnej príprave zodpovedali i výsledky, keď sa prekročil plán predstavení, návštevnosť i tržby za predstavenia. V letnom kine Mier na Bôriku sa odpremietalo 16 predstavení /plán 13/, ktoré videlo 40 977 návštevníkov /plán 39 000/. V kine Úsvit bol plán 26 predstavení, odpremietalo sa 49 s počtom 14 641 návštevníkov a v Dome kultúry ROH sa uskutočnilo 39 predstavení /plán 26/ s návštevnosťou 19 504 divákov.

Celkom bolo na Filmovom festivale pracujúcich - leto 198⁷ odpremietaných 104 predstavení /plán 65/, ktoré videlo 75 122 návštevníkov /plán 55 900/. Tržba bola plánovaná vo výške 447 000 korún, v skutočnosti sa dosiahla 586 918 korún čsl.

Na základe diváckeho ohlasu možno konštatovať, že 38. ročník Filmového festivalu pracujúcich - leto 1987 splnil svoj ideový, výchovný a zábavný cieľ a pripravená dramaturgická skladba uspokojila návštevníkov festivalu.

Nová budova Považskej galérie otvorená.

V piatok 30. októbra navštívil naše mesto člen Predsedníctva Ústredného výboru KSČ, predseda vlády Slovenskej socialistickej republiky Peter Colotka. Spolu s vedúcim tajomníkom Okresného výboru KSS Milanom Gorušom a predsedom Okresného národného výboru v Žiline Jánom Jancíkom sa zúčastnil na slávnostnom otvorení novej stálej expozície Považskej galérie.

Nová expozícia je umiestnená v budove bývalého jezuitskeho kláštora tzv. sirotári na námestí Dukla. Na dvoch podlažiach renovovanej budovy sa tu predstavuje súborné dielo národného umelca Rudolfa Pribiša. Expozícia obsahuje vyše štyristo diel komorných plastík, monumentálnej plastiky, ako i návrhy a skice k týmto dielam. Obsahuje tiež významnú reliéfnu tvorbu autora, jeho medaily a plakety. V ambite budovy na prízemí je priestor určený na krátkodobé a príležitostné výstavy.

Hostí sprevádzala po expozícii komisárka výstavy prof. Dr. Ľudmila Peterajová, CSc.

Žilinské kultúrne leto 1987.

V mesiacoch jún až august usporiadali Mestský národný výbor Žilina, Park kultúry a oddychu. Štátny komorný orchester, Dom kultúry ROH, Bábkové divadlo a Kruh priateľov českej kultúry Žilinské kultúrne leto 1987.

Pestrý a bohatý program umiestnili usporiadatelia do jednotlivých kultúrnych zariadení na území mesta, ale, a to je

potešiteľné, niekoľko promenádnych koncertov dychových hudieb bolo tiež na námestí Dukla.

Prvou akciou v rámci Žilinského kultúrneho leta 1987 bolo vystúpenie Hany Zagorovej a Stanislava Hložeka s orchestrom Karla Vágnera v Mestskom divadle dňa 30. júna. Ďalšie programy boli v Dome kultúry ROH, kde účinkoval Štátny komorný orchester so svojimi i hosťujúcimi sólistami, ďalej to boli literárno-hudobné programy a divadelné predstavenia. Celkom sa uskutočnilo 21 vystúpení, programov a divadelných predstavení.

Žilinské kultúrne leto 1987 bolo ukončené dňa 28. augusta monstre koncertom dychových hudieb na námestí Dukla, kde účinkovali dychový súbor Parku kultúry a oddychu z Rosiny, dychový súbor ČSD Žilina a dychový súbor Závodného klubu ROH Cementárne Lietavská Lúčka.

Mestská pamiatková rezervácia.

Vláda Slovenskej socialistickej republiky vo svojom uznesení č. 194 z 11. septembra 1987 vyhlásila podľa § 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1958 Zb. o kultúrnych pamiatkach historickej časti Trenčína, Trnavy a Žiliny za mestské pamiatkové rezervácie. V Žiline je za mestskú pamiatkovú rezerváciu vyhlásené územie historického jadra mesta s námestím Dukla, príslušnými ulicami a areálom farského kostola.

Vyhlásením historického jadra Žiliny za mestskú pamiatkovú rezerváciu sa sleduje usmernenie činnosti pre záchranu a obnovu urbanistických hodnôt historického jadra a architek-

tonických a umeleckohistorických hodnôt jednotlivých objektov. V mestskej pamiatkovej rezervácii je 32 objektov zapísaných v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok a ďalších 21 objektov je navrhnutých na vyhlásenie za kultúrne pamiatky.

Celý pamiatkový súbor historického jadra so štvorcovým trhovým námestím si dodnes, okrem niekoľkých výnimiek zachoval kvalitný celkový urbanistický výraz, pôvodné meradlo a členenie zástavby. Hektárovú plochu námestia lemujú po obvode jednoposchodové meštianske domy s arkádami, ktoré prechádzajú i do dvoch vybiehajúcich ulíc. Nárožia námestia sú na stredoveký spôsob zasunuté. Domy na námestí majú staršie gotické suterény /pivnice/, ako pozostatky pôvodných domov, ktoré zhoreli pri požiari. Majú posunutú uličnú čiaru a ich poloha nie je vždy totožná s dispozíciou nadzemných častí, ktoré boli po požiari prestavané v 16. a 17. storočí. Po ďalšom požiari v roku 1848 bolo námestie renesančne prestavané, pričom sa rešpektovala pôvodná gotická štruktúra mesta. Barokový sloh sa uplatňuje pri prestavbách meštianskych domov iba málo, no výrazne sa zapísal do siluety námestia výstavbou jezuitskeho kostola s kláštorom v polovici 18. storočia. Zastrešenie domov sedlovou strechou a štítom, či polovalbou sa zmenilo po poslednom veľkom požiari mesta v roku 1886. Z tejto doby pochádza v podstate súčasný vzhľad námestia.

Návrhy na úpravu námestia sa datujú už od roku 1974. Vypracovávali ich viaceré organizácie, či skupiny architektov. Od začiatku osemdesiatych rokov prebiehajú v rámci komplexnej pamiatkovej obnovy prieskumy jednotlivých objektov. Aby tieto snahy neostali iba na papieri, bude treba sa sústrediť na kon-

Kultúra.

Mestský národný výbor v Žiline zabezpečoval v roku 1985 vo svojom územnom obvode rozvíjanie kultúrneho života občanov v súlade s vytýčenými úlohami a zámermi.

Osobitnú úlohu v štátnopolitickej výchove a politickej agitácii mali agitačné strediská. Ich pozornosť bola zameraná na plnenie úloh obsiahnutých v kritériách dvojročnej súťaže " Onajlepšie výsledky v masovopolitickej práci ", ktorú vyhlásili MsV KSS, MsNV a Park kultúry a oddychu na roky 1985-1986. Značné prekročenie plánovaných podujatí v agitačných strediskách najviac ovplyvnila uvedená súťaž a zvýšená aktivita agitačných stredísk v predzjazdovom období a predvolebnom období. Návštevnosť na podujatiach v agitačných strediskách bola 160 819 osôb.

Akcie agitačných stredísk:

Podujatie	plán	skut.
Večery otázok a odpovedí	20	37
Kvízy a súťaže	80	82
Slávnostné akadémie	57	83
Zabezp. brigád na plnenie voleb. progr.	110	120
Prednášky	270	284
Besedy	215	287
Vysúpenia súborov a kult. úderiek	175	213
Rozhlasové relácie	305	464
Šport. podujatia a súťaže	95	164
Filmové predstavenia	195	197
Názorná agitácia a propagácia	310	475

Park kultúry a oddychu mesta Žiliny je najväčším kultúrnym zariadením mesta. Okrem mimoškolského vzdelávania zabezpečoval klubové podujatia, kvízy, súťaže, slávnostné akademie a spolupôsobil pri všetkých štátnopolitických oslavách v meste. Okrem klubu mládeže riadi i mestské divadlo a amatérske súbory. Klubové podujatia organizované Parkom kultúry a oddychu navštívilo v roku 1985 11 814 osôb. Mestský klub mládeže uskutočnil cyklus klubových večerov " 40 kvetov vďaky " pre aktívy mladých budovateľov. Zúčastnilo sa ich 768 mladých ľudí.

Činnosť PKO v číslach:

Podujatie	plán	skut.
Rozhlasové relácie	1064	1083
Slávnostné akademie	57	74
Prednášky	105	130
Besedy	76	86
Kvízy, súťaže, večery otázok a odp.	94	104
Kurzy	49	50
Profesionálne divadlo	151	176

Mestská správa kín uskutočnila v roku 1985 celkom 2663 predstavení. Na letnej časti Filmového festivalu pracujúcich bolo 42 predstavení a na zimnej časti 6 predstavení.

Štátny komorný orchester i napriek momentálne improvizovaným podmienkam kvôli rekonštrukcii Domu umenia splnil plánované podujatia na vysokej umeleckej úrovni a prekročil počet koncertov pre deti a mládež.

Okrem Domu kultúry ROH pôsobili na území mesta i Závodné kluby ROH, ktoré vyvíjali kultúrnu činnosť. Boli to najmä ZK ROH n.p. Slovena a Cementáreň Lietavská Lúčka. Detský spevácky zbor Odborárik uskutočnil v roku 19 vystúpení, Divadielko na Hlinás s tromi súbormi malo 34 vystúpení.

V Závodnom klube ROH Cementárni Lietavská Lúčka pôsobí dychová hudba, ktorá mala v uplynulom roku 15 vystúpení a dievčenský džezbalet, ktorý mal 9 vystúpení.

V Závodnom klube ROH n.p. Slovena pôsobí 12 krúžkov záujmových, ktoré mali spolu 56 vystúpení.

Dom kultúry ROH usporiadal v tomto roku už XVI. festival zborového spevu "Mládež spieva" a Okresné osvetové stredisko spolu s Krajským osvetovým strediskom usporiadalo III. celoslovenskú prehliadku dedinských folklórnych skupín.

Z kultúrno-osvetových zariadení s okresnou pôsobnosťou je v meste Okresná knižnica, ktorá má na území mesta 24 pobočiek, a Považské múzeum. Niekoľko údajov z ich činnosti v roku 1985:

Okresná knižnica	plán	skut.
nástenky	190	218
výstavky	170	264
Prednášky, besedy	225	267
Neperiodické publikácie	9	9
Metodicko-propagačné publikácie	7	8
Čitatelia	20000	20018
Výpožičky celkom	671200	688595
Z toho náučná literatúra	240000	239158
Považské múzeum		
Prednášky a besedy	150	183
Semináre, aktívy, kvízy	10	9
Publikačná činnosť	5	4
Výstavy	4	4

Zbor pre občianske záležitosti.

Zbor pre občianske záležitosti pôsobil pri všetkých občianskych obradoch, ako sú uvítanie detí do života, sobáše, či rozlúčka so zosnulými, tak i pri odovzdávaní občianskych a povolávacích preukazov, pri pracovných a životných jubileách občanov mesta.

V roku 1985 sa v obvode mesta narodilo 1 432 detí, zomrelo 622 občanov. Prírodný prírastok bol 810 obyvateľov.

V programovej časti obradu víťania detí do života sa kládol dôraz na výber poézie pre recitátorov a na programovú zložku vystúpenia detí materských škôl. Skvalitnením práce sa podarilo vytvoriť skutočne dôstojnú atmosféru každého obradu, čo sa prejavilo na zvýšenom záujme rodičov o individuálnu formu uvítania detí do ~~života~~ života, ako aj v účasti ďalších rodinných príslušníkov na spoločnom uvítaní detí do života, čo bolo doteraz skôr ojedinelým zjavom. Počet individuálne víťaných detí do života sa zvýšil o 37 oproti r. 1984.

Pri sobášnych obradoch sa stabilizoval káder recitátorov, ktorý bol doplnený o dvoch recitátorov zo súťaže v prednese občianskej poézie "Ocenu predsedu MsNV". V priebehu roku boli doplnený i spevácky zbor o dve nové členky. Obradná sieň bola ~~úplne~~ vybavená novými kreslami, ktoré umocňujú estetický vzhľad priestorov, čo v nemalej miere pôsobí na celkový dojem z obradu.

Okrúhle životné jubileá občanov nášho mesta tvoria ďalšiu časť činnosti aktívu pre občianske záležitosti. Robia sa dvomi spôsobmi - spoločnými akciami a individuálnymi gratuláciami jubilantom, ktorí sa pre vysoký vek, respektíve zo zdravotných dôvodov nemôžu spoločných podujatí zúčastniť.

Tieto akcie sa organizujú v spolupráci s občianskymi výbormi. Najaktívnejšie si v tomto roku počínali občianske výbory č. 8, 9, 11, 13, 37 a 42.

Činnosť zboru pre občianske záležitosti v roku 1985 v číslach:

Podujatie	počet akcií	účasť.
Počet narodených detí		1432
Z toho vítaných ZPOZ		1289
Spoločne vítené deti		1158
Individuálne vítené		131
Uzavretých manželstiev	653	
Z toho bez cirk.obradov	367	
Počet úmrtí	622	
Počet občianskych pohrebov	106	
Počet rozlúčok na cirk.pohreboch	394	
Výročia sobášov	5	
Odovzdávanie povolávacích rozkazov	2	
Odovzdávanie obč.preukazov	2	697
Životné a pracovné jubileá	55	1618
Individuálne gratulácie	113	113

Š P O R T

Československá spratakiáda 1985.

Všetky športové podujatia v tomto roku sa niesli v znamení príprav na Československú spartakiádu 1985. U oddielov základnej rekreačnej telesnej výchovy to bol predovšetkým nácvik na okresné a celoštátne vystúpenia. Ťažisko bolo na školách, v učilištiach, ale i telovýchovných jednotách.

Československá spartakiáda má už roky svoju osobitnú príťažlivosť, pretože je reprezentantom zdravia, krásy a fyzickej kondície. Zo svojho pôvodu nestratila ani na tohoročnej okresnej spartakiáde v nedeľu 2. júna.

Organizátori, cvičenci, cvičitelia a diváci sa prebudili do nepríjemného daždivého rána, ale ako sa napokon mohli všetci presvedčiť, obavy boli zbytočné. Štadión TJ ZVL sa síce po hodine zmenil na blatistú plochu, ale to žiadnemu cvičencovi neprekážalo, hoci mal problémy nájsť "naučenú" značku. Preto patrí obdiv a uznanie viac ako siedmim tisícom cvičencom, ktorí sa predstavili v 15 spartakiádnych skladbách.

Po československej a sovietskej štátnej hymne privítal vedúci tajomník OV ČSZTV dr. Boris Hovorka delegáciu okresných politických a štátnych orgánov a organizácií NF na čele s vedúcim tajomníkom OV KSS v Žiline Ing. Milanom Gorušom, delegáciu ÚV a SÚV ČSZTV, ktorú viedol dr. Ján Starší, delegáciu družobného okresu Ústí nad Labem na čele s vedúcim tajomníkom OV KSČ dr. Jaroslavom Kohákom a delegáciu družobného Tarnowského vojvodstva, ktorú viedol Ing. Mieczyslaw Strolecki.

Predpoludňajší program vyplnilo 7 skladieb, z ktorých sa nepochybne najviac páčili mladší žiadi a najmladšie žiactvo. A diváci neboli skúpi na potlesk pre všetkých. Našťastie dážd

mal počas prepoludňajšieho programu "prestávku". Ku slovu prišiel až počas slávnostného sprievodu mestom, pred ktorým účastníci spartakiády položili veniec k pomníku V. I. Lenina na Leninovom námestí a po pochode uličkami Žiliny sa začal druhý blok vystúpení. Aj napriek nepriaznivému počasiu sa na štadióne ZVL zišlo o polovicu viac divákov, takže aj futbalisti mohli závidieť návštevnosť. Pozornosť určite patrila náročnej skladbe Zväzarmu, ladnému prejavu spoločnej skladby dorasteniek a žien, bezprostrednosti malých "capartov", ktorí sa snažili v spoločnosti rodičov a hojne využívali možnosť hry v blate. Vrcholom však bola skladba učňovskej mládeže, ktorej oduševnenie a obetavosť nakoniec zatienila skladba Československej ľudovej armády, v ktorej sa vojaci ťmahom ruky zmenili na nepoznanie.

Na okresnej spartakiáde sa okrem domácich cvičencov zúčastnili aj cvičenci z Banskej Bystrice, Považskej Bystrice a Handlovej. Čo možno dodať na záver? Azda len toľko, že celá prehliadka spartakiádnych skladieb v Žiline ukázala dobrú pripravenosť cvičencov, ich elán, nadšenie a chuť dokázať aj za nepriaznivých a sťažených podmienok, že osemmesačný nácvik brali zodpovedne. Diváci museli byť nadmieru spokojní nielen po teľovýchovnej, ale aj estetickej stránke. Okresná spartakiáda reprezentovala všetko to, čo môžeme očakávať od ľudí žijúcich v mieri - zaručie, krásu, šťastie a chuť do života.

V 15 skladbách vystúpilo celkom 6 924 cvičencov okresu.

Program okresnej spartakiády dňa 2. júna 1985 :

Predpoludním o 9,00 hod. Slávnostné otvorenie

1. Mladší žiaci - vystúpilo 796 žiakov 3. a 4.roč.ZŠ

vedúca skladby : M.Páneková, učiteľka ZŠ Obeľany;

náradie : plastikové červené rakety a molitanové žlté lopty.

Skladbu nacvičovalo 960 žiakov na 43 školách okresu.

2. Dorastenci - vystúpilo 216 študentov stredných škôl okresu.
vedúci skladby : E.Kozár, učiteľ Gynázia Žilina, Wolkerova ul.
náradie : rebríky a levičky.

Skladbu nacvičovalo 270 študentov na 5 stredných školách.

3. Staršie žiačky - vystúpilo 576 žiačok 5.-8.ročníkov ZŠ.
vedúca skladby : J.Migátová, učiteľka ZŠ Hliny VIII.
nacvičovalo 864 žiačok na 35 školách okresu.

4. Muži - vystúpilo 144 mužov, z toho 36 z okresu Pov.Bystrica.
vedúci skladby : F.Bulka, odb.asistent VŠDS

Skladbu nacvičovali TJ Slávia, TJ ZVL Žilina a Bytča a študenti VŠDS.

5. Dorastenky - vystúpilo 288 študentiek stredných škôl okresu.
vedúca skladby : J.Krížová, učiteľka Gynázia Žilina, Wolkerova ul.

Skladbu nacvičovalo 350 študentiek na 6 stredných školách.

Náradie : stuha.

6. Vysoké školy - vystúpilo 108 študentov VŠDS a 108 študentov Pedagogickej fakulty Banskej Bystrice.

nacvičili : J.Hatala a A.Gordíková, učitelia VŠDS Žilina.

náradie : dievčatá - lopta v sieťke, chlapci - 3 kg plná lopta.

7. Najmladšie žiactvo - vystúpilo 1 180 žiakov 1.a 2.ročníkov ZŠ.
vedúca skladby : H.Tabačková, učiteľka ZŠ Konevova ul.

náradie : polystyrénové tehličky spájané do drakov.

Skladbu nacvičovalo 1 475 žiakov na 40 školách okresu.

Popoludní o 14,00 hod. slávnostný spartakiádny sprievod mestom,
od 15 hodiny program :

1. Zväzarm - vystúpilo 128 chlapcov Strednej priemyselnej školy stavebnej v Žiline a Handlovej.

vedúci skladby : B.Tichý a K.Kucharovičová, učitelia

SPŠS Žilina.

náradie : kovové polružia a lavičky.

nacvičovalo : 74 chlapcov zo Žiliny.

2. Dorastenky a ženy - vystúpilo 108 žien zo Žiliny a 108 cvičeníek z okresu Považská Bystrica.

vedúci skladby : ženy - E.Šimková, dorastenky - S.Klimová, učiteľky Strednej zdravotnej školy Žilina.

náradie : ženy - kužele.

3. Rodičia a deti - vystúpilo 256 párov z materských škôl Žiliny a okolia.

vedúca skladby : B.Šimčeková, riaditeľka MŠ VÚVT Žilina.

4. Učňovská mládež - vystúpilo 144 chlapcov a 144 dievčat - žiakov stredných odborných učilíšť.

vedúci skladby : L.Bartoš, učiteľ SOU SSEZ Žilina a Z.Závodská, učiteľka SOU Žilina-Bánová.

náradie : švihadlá.

Skladbu nacvičovalo : 200 chlapcov a 200 dievčat stredných odborných učilíšť v okrese.

5. Mladšie žiačky - vystúpilo 752 žiačok 3. a 4.ročníkov ZŠ.

vedúca skladby - A.Kurucárová, učiteľka ZŠ Makarenkova ul.

náradie : stuhy.

Skladbu nacvičovalo 1 040 žiačok na 43 školách okresu.

6. Starší žiaci - vystúpilo 540 žiakov 5. - 8.ročníkov ZŠ.

Vedúci skladby : J.Klein, učiteľ ZŠ Hliny VIII.

náradie : horolezecké lano.

Skladbu nacvičovalo 828 žiakov na 32 školách okresu.

7. Ženy - vystúpilo 432 žien, z toho 36 z okresu Považská Bystrica.

Vedúca skladby : V.Ďuríčková

Náradie : rôznofarebné šatky.

Skladbu nacvičovalo 13 odborov ZRTV a 9 organizácií SZŽ okresu.

8. Armáda - vystúpilo 576 cvičencov z vojenských škôl z Bratislavy, Košíc, Lipt. Mikuláša, Martina, Banskej Bystrice a Žiliny.

vedúci skladby : major M. Pománek.

Majstrovstvá kraja v krasokorčuľovaní.

V dňoch 19. - 21. januára prebehli na zimnom štadióne majstrovstvá kraja v krasokorčuľovaní na rok 1985. Súťažilo tu 27 krasokorčuľiarov o tituly v štyroch kategóriách. Chlapci a dievčatá v III. výkonnostnej triede a ženy v I. a II. výkonnostnej triede. Z dievčat sa Machová umiestnila na 2. mieste, ženy obsadili v II. výkonnostnej triede 1. a 2. miesto /Kozáčková a Sršňová/ a v I. výkonnostnej triede takisto prvé dve miesta /Škrkoňová a Štyriaková/. Ostatné tituly putovali do Banskej Bystrice. Škoda, že v mužských kategóriách nemohli byť udelené tituly, pretože v III. výkonnostnej triede štartovali iba dvaja pretekári a v II. a I. výkonnostnej triede žiadny.

Memoriál Janka Mrkvu.

V predvečer 1. mája sa uskutočnil v rámci osláv 40. výročia oslobodenia Žiliny XIV. ročník cestného behu "Memoriál Janka Mrkvu". Podujatie organizačne zabezpečil atletický oddiel TJ ZVL Žilina. Preteky boli so štartom a cieľom na námestí V. I. Lenina pred hotelom Slovakia. Za chladného a daždivého počasia nastúpilo 419 pretekárov k slávnostnému nástupu. Po otváracom príhovore tajomníka Mestského výboru NF Viliama Gabčíka položili pretekári veniec k pomníku V. I. Lenina. V úvode nastúpili 10-členné zmiešané družstvá základných škôl z okresu Žilina k štafetovým pretekom 10 x 1 kolo /460 m/. V hlavnej kategórii na 7 kôl /7 609 m/ zvíťazil Prečuch z

VTJ Trenčín a v kategórii žien už po piatykrát za sebou zvíťazila K. Štulíková z Pedagogickej fakulty Banská Bystrica bežiaca na čele od štartu po cieľ.

Rogalisti na Straníku.

Po vlnajšom prvom kole skončili začiatkom mája druhým kolom majstrovstvá kraja v závesnom lietaní pre rok 1985, ktoré sa uskutočnili na Straníku. Veľký úspech dosiahli opäť piloti zo ZO Zväzarmu Šarkanklub Žilina, keď víťazom a majstrom kraja sa stal Štefan Šurlák pred Pavlom Pethom zo Žiaru nad Hronom a Metodom Švecom, taktiež zo žilinského Šarkanklubu. Ďalšie poradie žilinsčanov bolo - 4. Zábojník, 6. Škarpich, 7. Z. Šmehyl, 10. Melzer, 16. Bizík a 18. Podstanický, ktorý v prvom kole nesúťažil. Všetci si svojim umiestnením zabezpečili postup na majstrovstvá SSR 7.-16. júna na Kráľovej Holi a víťez Šurlák má priamy postup na majstrovstvá ČSSR do Frýdlantu.

Deň učiteľov.

Dňa 27. marca pri príležitosti Dňa učiteľov boli prijatí u predstaviteľov ONV a MsNV najaktívnejší cvičitelia - učitelia hromadných vystúpení na Československej spartakiáde. Podpredseda ONV a predseda okresného štábu spartakiády Ing. Dagobert Pavlorek, predseda MsNV JUDr. Ctibor Bley za prítomnosti vedúceho tajomníka OV ČSZTV Dr.B. Hovorku, predsedu komisie MsNV pre mládež a telesnú výchovu Ing.L. Šmárika a ďalších, prijali učiteľov: B.Šimčekovú, M.Valábekovú, H.Tabačkovú, M.Dlábikovú, M.Pánekovú, V.Jančovou, A.Kurucárovú, J.Haasovú, J.Kleina, S.Folkmera, J.Migátovú, V.Michelčíkovú, J.Krížovú, L.Bartoša, Z.Závodskú, B.Tichého, R.Kucharovičovú, E.Kozára,

P.Nádanyiho, F.Bulku, S.Klímová, P.Poniščiaka, M.Gáborová, V.Ďuríčkovú, A.Brončeková, A.Kothajová, E.Šimková, M.Tománka, a S.Balána, ktorí sa vo funkciách cvičiteľov najviac zaslúžili o to, že nácvik skladieb na Československú spatakiádu 85 bol podľa harmonogramu a na požadovanej úrovni. D.Pavlorek a B.Hovorka ocenili v príhovoroch ich prácu a zaželeli im veľa úspechov v ich práci.

Futbal.

V predposlednom zápase ligového ročníka 1984/1985 prehrali hráči TJ ZVL Žilina zápas s Trnavou a o tom, či ZVL zostanú v I. lige dal odpoveď až posledný zápas so Sláviou Praha 19. júna. Všetko dobre dopadlo a hráči TJ ZVL Žilina si zachovali prvoligovú príslušnosť i do budúceho ročníka.

V pondelok 15. júla začali hráči ligového mužstva s tréningom do nového ročníka 1985/1986. Pred tréningom uviedol tajomník futbalového oddielu do funkcie nového trénera Jozefa Jankecha, s ktorým sa uzatvorila zmluva od 1.júla. Tréner Jankech predtým úspešne pôsobil v Lokomotive Košice. Tajomník zároveň privítal nových hráčov, a to vrátiťšieho sa Kiniera z Dukly Banská Bystrica, Kostolániho z Prievidze, Švidroňa z Ružomberka, Telepčáka z Trebišova, Štefanšicha z Čunova a na striedavý štart hráčov z dorastu, Mahúta a Vlčeka.

Jesennú časť I. ligy zakončili futbalisti TJ ZVL Žilina zápasom s TJ Bohemians v Prahe v nedeľu 8. decembra prehrou 0:4 a "prezimovali" na 10. mieste v tabuľke so 14 bodmi a pasívnym skóre 17:27. Napriek tomuto nelichotivému miestu nepôsobila hra našich futbalistov zlym dojmom a podľa ohlasov v tlači ju komentátori hodnotili priaznivo pre jej

otvorenosť a útočnosť i na súperových hriskách. Konštatovanie síce dobré, ale obdržaných gólov je predsa len veľa a bodov málo. Uvidíme v jarnej časti na budúci rok, či sa táto situácia zlepší.

Vyhodnotenie spartakiády.

Slávnostné vyhodnotenie Československej spartakiády 1985 bolo 17. októbra v TJ Pozemné stavby Žilina. Zúčastnil sa ho zástupca OV KSS Milan Fabian, podpredseda ONV a predseda okresného spartakiádneho štábu Dagobert Pavlorek, podpredseda MsNV Pavol Ďurnek a ďalší hostia. Hodnotiaci referát predniesol vedúci tajomník OV ČSZTV v Žiline Boris Hovorka. Konštatoval, že Československá spartakiáda 85 sa stala neoddeliteľnou súčasťou osláv 40. výročia oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou a významným prostriedkom aktivizácie občanov. Základná programová orientácia Československej spartakiády 85 vychádzala z ďalšej potreby masovosti a sústavnej pohybovej kultúry. Bola vyvrcholením päťročného obdobia masovej a brannej telesnej výchovy. Svoju úlohu splnila i športová a turistická časť spartakiády, ale aj plnenie odznaku zdatnosti sa nieslo v spartakiádom duchu. Prínos Československej spartakiády 85 treba vidieť vo veľkosti kapitálu na zdokonalenie masovosti telesnej výchovy dospelých i mládeže.

Beh 17. novembra.

Dňa 24. októbra usporiadala TJ Slávia VŠDS v spolupráci s celokolským výborom SZM a katedrou telesnej výchovy VŠDS už po dvadsiatykrát cezpoľný beh na počesť Medzinárodného dňa študentstva. Jubilejnému ročníku prišlo počasie a uspo-

riadatelia zaznamenali opäť vysoký počet štartujúcich. Štartovalo sa v 10 kategóriach. Mladšie a staršie dorastanky a ženy na 1 400 m, mladší dorastenci na 2 800 m, starší dorastenci na 4 200 m, muži a veteráni v troch kategóriach na 5 600 m a masový beh /264 štartujúcich/ na 2 800 metrov.

Majstri motorizmu.

Dňa 23. novembra hodnotili uplynulú športovo-motoristickú sezónu v Žiline, kde slávnostne vyhlásili 46 majstrov Slovenska na rok 1985 v 14 motoristických disciplínach. Predseda Ústrednej rady motorizmu SÚV Zväzarmu Ing. Jaroslav Hlinický vo svojom vystúpení hovoril tiež o možnostiach ďalšieho rozvoja zväzarmovského motorizmu, ktorý má vplyv na rozvíjanie potrebných branno-technických vedomostí a zručnosti.

Unikátna športová hala.

V auguste začala skúšobnú prevádzku športová hala na Bôriku. Príprava jej výstavby sa uskutočnila na základe dohody predstaviteľov SÚV ČSZTV Bratislava a štátnych a politických orgánov okresu Žilina. Stavbou športovej haly sa čiastočne riešil deficit krytých športovísk, ktorými je mesto vybavené na 40 - 50 % príslušných noriem.

Integrovaným záujmom ČSZTV a mesta bolo možné koncipovať športovú halu ako viacúčelovú s tým, že bude využitá na 70-80 % pre účely ČSZTV a 20 % pre spoločensko-kultúrne podujatia. Zosúladením záujmov generálneho riaditeľstva Drevárskeho a nábytkárskeho priemyslu Žilina a investora bola uskutočnená dohoda overiť na stavbe výsledky výskumu drevárskeho priemyslu, t.j. nosný systém z dreva, na ktorý boli použité lepené lame-

lové nosníky o rozpone 105 metrov. Úspešným vývojom a overaním výroby a montáže vytvoril sa prvý nosný systém z dreva v ČSSR o rozpätí 105 m bez podpory a o svetlej výške 18,5 m.

Športová hala Bôrik má, pesp. bude mať k dispozícii nasledovnú vybavenosť:

- 4 500 m² hracia športová plocha, z toho pre ihriská plocha 40 x 80 m,
- 2 000 sediacich divákov pri využití plochy pre halovú ľahkú atletiku, či futbal,
- osvetlenie vyše 2 000 luxov,
- možnosť umiestnenia viac ako 300 športovcov v sociálnych zariadeniach,
- možnosť premietania filmov pre 1 900 sediacich divákov,
- usporiadanie kultúrno-spoločenských podujatí s účasťou 4 000 - 6 000 divákov,
- usporiadanie súťaží v basketbale, volejbale, hádzanej, tenise s centrálnym ihriskom a 4 000 až 6 000 sediacimi divákmi.

Pre tréningové účely sa dá športová hala využiť súčasne na tri basketbalové, alebo tenisové, či volejbalové ihriská.

Veľké sú možnosti pre tréningy a vystúpenia športovej gymnastiky, či cvičenie 1 500 cvičencov /spartakiáda/.

Cvičnú plochu a vstupné priestory je možné využiť tiež na výstavné a podobné účely s kompaktnou plachou 4 500 m² s jej nadväznosťou na vonkajšie výstavné plochy o rozlohe 20 000 m².

Turnaj o pohár oslobodenia ČSSR.

V dňoch 1. až 5. augusta sa v novej športovej hale na Bôriku uskutočnil volejbalový turnaj o pohár oslobodenia ČSSR. V tomto XXVII. ročníku nastúpilo šesť mužstiev - Kórea, Ma-

ďarsko, ZSSR, Rumunsko, ČSSR "A" a ČSSR "B", ktoré nastúpilo miesto mužstva Kuby, ktoré na turnaj neprišlo, i keď účasť prisľúbilo.

Vítazom tohto ročníka sa stalo a trofej - Pohár oslobodenia ČSSR získalo mužstvo Československo "A" po šiestich rokoch. Pohár prevzal kapitán A-mužstva Jiří Novotný. Na druhom mieste skončilo družstvo ČSSR "B" pred ZSSR, Rumunskom, Kóreou a Maďarskom.

Po skončení turnaja sa v zaujímavom exhibičnom zápase stretli vedúci činitelia turnaja, tréneri a rozhodcovia proti domácim organizátorom. Zápas skončil remízou 2:2.

Najlepší športovci okresu za rok 1985.

V utorok 17. decembra vyhlásilo predsedníctvo OV ČSZTV v telovýchovnom zariadení TJ Pozemné stavby Žilina najlepších športovcov, kolektívy, trénerov, cvičiteľov a turistu žilinského okresu za rok 1985. Na vyhlásení sa zúčastnili Oliver Kiška, predseda Okresnej odborovej rady, Boris Hovorka, vedúci tajomník OV ČSZTV, Milan Fabián, pracovník OV KSS, Miroslav Hulka, tajomník OV NF SSR v Žiline a plk. v zálohe Jozef Šoška, predseda OV SZPB. V programe sa predstavili karatisti TJ Slovan Malá Fatra a športové gymnastky TJ Pozemné stavby Žilina.

Pretože prakticky všetci vyhlásení športovci bývajú, alebo pôsobia v TJ v našom meste, uvádzame iba prvých.

- dospelí - Jaroslav Slúčík, vodný slalom, TJ Slovan Malá Fatra
- mládež - Peter Glejtek, vodný slalom, TJ Slávia VŠDS
- kolektívy dospelých - basketbalové A-družstvo mužov TJ Slávia VŠDS,

družstvo mužov džudo, TJ Slávia VŠDS

futbalové A mužstvo TJ ZVL Žilina

- kolektívy mládeže - mladší dorastenci basketbalového družstva TJ Slávia VŠDS,
 - staršie dorastenky hádzanárskeho družstva Lokomotíva Makyta Bytča,
 - starší dorastenci volejbalového družstva TJ Pozemné stavby Žilina
- tréneri dospelých - Alexander Dvonč, džudo, TJ Slávia VŠDS,
 - Bohdan Iljaško, basketbal, Slávia VŠDS,
 - Ján Kvašňovský a Jaroslav Muchy, vodný slalom TJ Slovan Malá Fatra
- tréneri mládeže - Ing. Ivan Kollárik, volejbal, TJ Pozemné stavby Žilina,
 - Miroslav Takáč, hádzaná, Lokomotíva Makyta Bytča,
 - dr. Milan Rožánek, basketbal, Slávia VŠDS
- najlepší cvičiteľ ZRTV - Gertrúda Kmetová, ZVL Žilina
- najlepší cvičiteľ turistiky - Ing. Ján Svitana, TJ Pozemné stavby Žilina
- najlepší turista - Bohuslav Štrba, TJ Pozemné stavby Žilina
- najlepší pretekár orientačného preteku - Cyril Konečný, TJ Slávia VŠDS

Anton Krásnohorský 60 - ročný.

Dňa 22. októbra oslávil životné jubileum 60 rokov tajomník futbalového oddielu ZVL Anton Krásnohorský. Prešiel celou škálou športovej výkonnosti ako aktívny hráč vo futbale a to na počiatku v Lužiankach, Nitre, v ATK Praha a napokon obliekal žltozelený dres Žiliny. Jeho výkony nezostali bez povšimnutia.

Zaslúžilý tréner dr. Ladislav Berger 75-ročný.

Pokračovateľ zakladateľa žilinského športu vôbec, prof. Eduarda Adamku, dr. Ladislav Berger, zaslužilý tréner sa dožil 7. novembra 75 rokov svojho života. Vo svojej trénerskej práci kládol základ výkonnostnej a vrcholovej atletiky v Žiline.

Po oslobodení trénoval atlétov, ktorí vo svojej dobe boli pojmom nielen v slovenskej, ale i v československej atletike, ako napríklad Milan Filo, československý rekordér na 400 m, olympionik z Helsínk Jozef Franko, druhý najlepší desaťbojár svojej doby Janko Hurta, československá dorastenecká rekordérka v behu na 100 m Olga Hančinová a iní.

Popri svojej aktívnej trénerskej práci si našiel dostatok času i na výchovu početného funkcionárskeho a trénerského kádra. Vychoval medzi iným Jozefa Franka, Ing. Alexandra Kerperta, Ing. Ladislava Káčera, Vieru Bubíkovú. A toto všetko stihol robiť a zodpovedne popri svojej práci pedagóga - matematika.

V Y Z N A M E N A N I A

Nositelia štátnych vyznamenaní.

V predvečer osláv 1. mája boli udelené štátne vyznamenania viacerým občanom nášho mesta.

Štátne vyznamenanie "Za vynikajúcu prácu" dostali:

- RSDr. Ivan Kubica, tajomník OV KSS pre stranícku prácu v priemysle,
- Vojtech Tabaček, predák strojnej údržby Kovošrotu Žilina,
- František Revaj, klampiár zo stavebnej skupiny n.p. Drevoindustria Žilina,

- Mária Labudová, robotníčka Cestných stavieb závod Žilina,
- Ing. Dagobert Pavlorek, podpredseda ONV Žilina,
- Adolf Grečnár, námestník riaditeľa pre kádrovú a personálnu prácu, Ocelové konštrukcie Žilina,
- PaedR. Jozef Sahulčík, pomocník vedúceho tajomníka OV KSS.

Štátne vyznamenanie "Za zásluhy o výstavbu" dostali:

- Miloš Hrnčiar, výrobný inšpektor n.p. Doprastav, závod 3,
- Milan Miklo, vedúci potravinovej samoobsluhy Hliny III na dôch.

Vyznamenanie "Rad červenej zástavy" dostal

- plk. Ing. Radoslav Svoboda, zástupca náčelníka vojenskej fakulty VŠDS.

Galéria najlepších.

V predvečer 40. výročia oslobodenia sa uskutočnil slávnostný zápis do galérie najlepších pracovníkov okresu, v tejto päťročnici už po deviaty raz. K doteraz 192 najlepším pracovníkom siedmej päťročnice žilinského okresu pribudlo ďalších 24. Šestnásť z nich bolo zo Žiliny.

- Pavla Androvičová, robotníčka v závode Makyta,
- Anna Belanová, robotníčka v závode Slovena,
- Anton Broz, referent a predseda ZO KSS v odštepnom závode Avia,
- Božena Dedičová, vedúca oddelenia ekonomiky a práce a predsedníčka ZO KSS v Okresnom podniku Služieb,
- Anežka Dorčíková, telefonistka medzimestskej ústredne Okresnej správy spojov,
- Bartolomej Filip, rušňovodič ČSD z Rušňového depa Žilina,
- Vladimír Bollo, inštalatér v závode Stavomontáže,
- Jozef Halas, autožeriavnik vo Váhostave, závod O2,
- Jozef Knapec, starší, klampiar v Považskom stavebnom družstve,

- Imrich Moraščik, hlavný majster vo výrobe bielenej celulózy v podniku Chemicelulóza,
- Anton Smetana, vedúci prevádzky veľkoobchodných skladov Zdroja,
- Justín Urík, vodič a predseda ZO KSS vo výrobnom družstve Vzorodev,
- Vladimír Stráňai, riaditeľ Základnej školy na Karpatskej ul.
- Ondrej Bieleš, mechanik-opravár v Poľnohospodárskych stavbách,
- Emil Koleno, chemik a predseda ZO KSS v závode Severoslovenských vodární a kanalizácií,
- Anton Škola, opravár ťažkej mechanizácie v podniku Agrostav.

Na návrh stranických orgánov boli pri príležitosti 37. výročia Víťazného februára udeľené štátne vyznamenania a medaily. Vyznamenanie "Za zásluhy o ľudové milície I. stupňa" prevzal predseda ONV Ján Jancík a veliteľ závodnej jednotky Ľudových milícií v Považských chemických závodoch Jozef Bellan. Vyznamenania im boli odovzdané na slávnostnom zasadnutí politických a štátnych orgánov a organizácií Stredoslovenského kraja v Banskej Bystrici.

Jubilanti.

Dňa 10. októbra prevzal súdruh Jozef Vlčko, tajomník OV KSS pri príležitosti životného jubilea - 50. narodenín v Banskej Bystrici z rúk člena ÚV KSČ, vedúceho tajomníka Stredoslovenského krajského výboru KSS Vladimíra Pirošíka štátne vyznamenanie "Za zásluhy o výstavbu". Vysoké štátne vyznamenanie mu udelil prezident republiky za doterajšiu prácu a výsledky dosiahnuté pri realizácii uznesení XVI. zjazdu KSČ.

Členovi Predsedníctva OV KSS v Žiline, poslancovi SNR a členovi Rady Stredoslovenského KNV, predsedovi ONV Ing. Jánovi Jancíkovi odovzdali začiatkom októbra pri príležitosti 55. narodenín predstavitelia straníckych a štátnych orgánov vysoké ocenenie jeho práce. V Banskej Bystrici mu súdruh Pirošík, vedúci takomník SKV KSS odovzdal pozdravný list Predsedníctva S KV KSS a vyznamenanie "Priekopník socialistickej práce". Potom v Žiline za prítomnosti vedúceho tajomníka OV KSS Milana Gorušu a tajomníka OV KSS Štefana Martona ocenil doterajšiu vysoko angažovanú politickú prácu súdruha Jána Jancíka minister vnútra SSR Štefan Lazar, ktorý odovzdal jubilatovi "Čestné uznanie vlády SSR II. stupňa s medailou". Pozdravný list Predsedníctva OV KSS v Žiline odovzdal za prítomnosti tajomníkov OV KSS súdruhovi Jancíkovi vedúci tajomník OV KSS Milan Goruša.

Vyznamenania "Za obetavú prácu pre socializmus."

V sobotu dňa 19. októbra prevzali z rúk tajomníka OV KSS Štefana Martona jedenásti súdruhovia a súdružky štátne vyznamenania "Za obetavú prácu pre socializmus", ktoré im boli udelené k životným jubileám a pri príležitosti odchodu do dôchodku. Na slávnostnom akte bol prítomný tajomník OV KSS Eduard Šoška a pomocník vedúceho tajomníka Jozef Šahulčík.

Z vyznamenaných boli deväti z nášho mesta. Sú to:

- Ján Degner, predseda uličnej organizácie KSS č. 4, pôsobil od roku 1951 v národných výboroch,
- Mária Naništová, v roku 1944 začala pracovať na úseku národných výborov, odkiaľ r. 1952 prešla na Colnicu v Žiline.
- Dagmar Urbancová, pracuje v školských službách od r. 1956,
- Pavol Ďuroška, pôsobí v národných výboroch od r. 1950,

- Štefan Atila Brezány, básnik a spisovateľ, pôsobil i ako redaktor, publicista a kultúrno-osvetový pracovník,
- Žofia Fabiánová, robotníčka zo Stredoslovenských mliekární Žilina,
- Ondrej Gáll, pracovník Stredoslovenských stavieb Žilina,
- Pavol Kapusta, pracovník Severoslovenských tehelní Žilina,
- Lev Meisel, riaditeľ závodu Domáce potreby Žilina.

V pondelok 23. decembra odovzdal vedúci tajomník OV KSS v Žiline Milan Goruša ďalším ôsmim občanom nášho mesta štátne vyznamenanie "Za obetavú prácu pre socializmus".

Boli to:

- Nadežda Machová, samostatná odborná referentka finančného odboru ONV. V národných výboroch pracovala 28 rokov. Od r. 1960 pracuje na ONV na oddelení finančných plánov, daní a poplatkov a vykonáva funkciu vedúcej straníckej skupiny na finančnom odbore. Vyznamenanie jej udelili z príležitosti odchodu na dôchodok.
- Felix Machara, klampiar v n.p. Slovena Žilina. Od r. 1961 nepretržite vykonával funkcie v ZO a CZV KSS. Aktívne pracuje aj v závodnej jednotke Ľudových milícií, ako poslanec MsNV a člen občianskeho výboru v Tepličke nad Váhom. Vyznamenanie mu udelili z príležitosti odchodu na dôchodok.
- Alojz Mikolášik, vedúci montážnej správy Severoslovenských elektrární v Žiline je členom Okresnej kontrolnej a revíznej komisie KSS od roku 1966 a poslancom MsNV. Vyznamenanie mu udelili pri príležitosti životného jubilea 60 rokov.
- Justín Šedo, vedúci odboru kádrovej a personálnej práce v n.p. Oceľové Konštrukcie. Od r. 1956 pracoval ako politický pracovník OV KSS v Žiline, neskôr S KV KSS v Banskej Bystrici. Aktívne sa zúčastňoval zakladania a ekonomického upevňovania

JRD v okrese a v kraji. Popri svojej hospodárskej funkcii vykonáva i funkciu predsedu ZO KSS na podnikovom riaditeľstve v Žiline. Vyznamenanie mu udelili pri príležitosti životného jubilea 60 rokov a odchodu na dôchodok.

- Ondrej Ondruš, predseda ZO KSS pri Okresnom veterinárnom zariadení Žilina. Od vstupu do KSS v r. 1945 vykonával rôzne funkcie. Vo svojej terajšej funkcii uplatňuje vedúcu úlohu strany a realizáciu uznesení vyšších straníckych orgánov na pracovisku. Vyznamenanie mu udelili pri príležitosti odchodu na dôchodok.
- Jaroslav Ďuriš, ekonomický námestník OTEX Žilina. Vykonával rôzne stranícke funkcie ako tajomník, podpredseda a predseda ZO KSS a v súčasnosti je aktivistom OV KSS. Vyznamenanie mu udelili pri príležitosti životného jubilea 60 rokov a odchodu na dôchodok.
- Štefan Voloch, námestník riaditeľa pre kádrovú a personálnu prácu v Severoslovenských tehelniach Žilina. Na úseku práce s ľuďmi pracuje takmer 31 rokov ako politický pracovník aparátu strany. V období kolektivizácie sa aktívne zúčastňoval presvedčovacích akcií pre vstup do JRD. Aktívne sa angažuje za politiku strany ako aktivista OV KSS. Vyznamenanie mu udelili pri príležitosti životného jubilea a odchodu na dôchodok.
- Adam Jánošík, predseda ZO KSS na JRD Nedežda je ôsmym, ktorému udelili toto štátne vyznamenanie pri príležitosti životného jubilea a odchodu na dôchodok.

R ô z n e

Rekonštrukcia vodovodnej siete.

V posledných rokoch sa napriek rastu mesta a zvýšeniu počtu obyvateľov podarilo zabezpečiť dodávku pitnej vody v dostatočnom množstve, takže sa nemuseli zavádzať žiadne obmedzenia. Spotreba vody sa v r.1984 udržala v priemere na 20 l na 1 obyvateľa a deň, čo bolo o 3,6 l menej ako v r.1983. Dopsiahlo sa to nielen lepším hospodárením s vodou, ale i tým, že sa operatívne odstraňovali vzniklé poruchy na vodovodnom potrubí. Ku koncu r.1984 bola výdatnosť vodných zdrojov pre mesto 644 l za 1 sekundu, čo plne postačovalo pre spotrebu, i keď ku koncu roka bolo napojených na vodovodnú sieť 80 196 obyvateľov, čo je o viac ako 2 000 oproti r.1983.

Ku dňu 22.februára 1985 poklesla výdatnosť vodných zdrojov o 116,4 l/sek kvôli veľkej zime a zvýšil sa i počet porúch na potrubí. V januári sa muselo odstrániť 62 porúch a vo februári 39 porúch.

Ku zdrojom pitnej vody pre mesto patria pramenisko v Turí, prameň Patúch, pramenisko Kamenná Poruba, vodný zdroj Teplička, vodný zdroj Studničky, vodný zdroj Lietava, pramenisko Fačkov, ako i povrchový odber v Harvelke a Riečnici, ktorý bude do vybudovania priehrady. Určité problémy sú s vodným zdrojom v Tepličke, ktorý je znečistený poľnohospodárskou činnosťou /dusičnaný/, ako i výstavbou zriaďovacej stanice ČSD Teplička. Preto sa táto voda musí miešať s inými prameňmi. Aby nedochádzalo k ďalšiemu znečisteniu, zakázal sa, aby poľnohospodárska pôda v blízkosti zdroja bola hnojená dusíkatými hnojivami a v areáli zriaďovacej stanice ČSD sa vybuduje stena na ochranu spodných vôd. Pri povrchovom odbere v Novej Bystřici sú zasa

časté výpadky v dodávke spôsobené ťažbou dreva a stavbou priehrady. Voda je potom zakalená a dodávka kolíše. Náprava v tomto nastane až v r.1988, keď sa dobuduje priehrada.

I keď obyvatelia sídlisk v meste nepocítili prakticky žiadne disproporcie v dodávke pitnej vody, situácia sa neustále zhoršovala v starom meste, kde je vodovodná sieť stará a poddimenzovaná. V tomto roku sa preto prišlo k rekonštrukcii a rozšíreniu vodovodu v starom meste. Pri tejto akcii sa vymení 3 086 m liatinového potrubia profilu od Hs 80 do Hs 300 mm a pripojí sa celkom 120 prípojok. Celkový rozpočtový náklad na túto rekonštrukciu je 11 505 000 Kčs. Hlavným dodávateľom sú Stredo-slovenské stavby, n.p.Žilina a vodovodné prípojky urobia Severoslovenské vodárne a kanalizácie Žilina.

Aby pri takejto rozsiahlej akcii, plánovanej do júna 1987 neboli rozkopené všetky ulice a nenarušila sa plynulosť dopravy je celá stavba rozdelená do 20 úsekov. Pri kladení nového potrubia sa tiež skontrolujú súbežné inžinierske siete a káble, aby po úprave komunikácie už nedochádzalo k ďalším rozkopávkam. Začiatok akcie bol plánovaný na máj 1985, no z rôznych príčin sa začalo až na jeseň. Do konca roka sa položilo nové potrubie v úsekoch 1, 2, 3, 12, a 13 a začalo sa s výkopom na úseku 14, takže oneskorenie začatia sa takmer dobehlo a ak budú práce pokračovať v takomto tempe, je predpoklad, že celá rekonštrukcia prebehne podľa plánovaných termínov.

úsek	ulica	dĺžka	realizácia
1.	Šmeralova	99	V-VI/ 85
2.	Hollého	187	VI-IX/85
3.	Hollého	144	IX-X/85
4.	Radlinského	148	XI-XII/85
5.	Šefárikova	58	II-III/86

6. Marxa-Engelse	51	IV-V/86
7. Murgašova-Veľ. Okružná	160	V-VII/86
8. Veľká Okružná	331	VIII-XII/86
9. Sokolská	98	I-II/87
10. Jesenského - nám. Požiarnikov	293	II-V/87
11. Hálkova	171	XII/85-I/86
12. Konevova	76	X-XI/85
13. Konevova	78	VIII-IX/85
14. nám. V. I. Lenina	243	V-VII/85
15. Šmeralova	61	I-II/86
16. Šmeralova	248	II-V/86
17. Gottwaldova	168	VI-IX/86
18. Martinčekova	237	X-XII/86
19. Zápotockého	107	I-II/87
20. Hviezdoslavova	128	III-V/87

V integrovaných obciach sú miestne skupinové vodovody, u ktorých je treba tiež zabezpečovať pravidelnú údržbu.

Pre ich prevádzku a údržbu treba ročne minimálne 60 000.-Kčs na ostatné osobné náklady ako výplatu miezd a odmien tým, ktorí sa o toto starajú. Prevádzku a údržbu miestnych skupinových vodovodov musí zabezpečovať MsNV, pretože tieto boli budované v akcii "Z" a Severoslovenské vodárne a kanalizácie ich preto nemôžu prevziať.

Tepláreň - III. etapa.

Dňa 30. júna splnili stavbári termín celkového ukončenia výstavby tretej etapy Teplárne Žilina. Čo všetko sa skrýva za týmto krátkym konštatovaním. Ktoré kapacity museli stavbári

odovzdať? Bol to predovšetkým vysokotlaký kotol s výkonom 150 ton pary za hodinu, dva nízkotlaké kotly s výkonom po 75 ton pary, 25 megawatový turbogenerátor a výmenníková stanica s výkonom 116 MWt. Tieto stavby dovedna predčia dvojnásobne obe predošlé etapy v tepelnom i elektrickom výkone. Navyše spôsob výroby elektrickej energie, ktorý tretia etapa poskytne, je v súčasnosti jeden z najefektívnejších. Uvedením "trojky" do prevádzky sa zabezpečuje dostatok tepelného výkonu pre prevádzku niektorých závodov v meste, ale aj vykurovanie bytov. Zabezpečilo sa tiež teplo pre najmladšie sídlisko Solinky, ktoré boli predtým vykurované z lokálnych plynových kotolní. Teplom z teplárne sa počíta aj pre ďalšiu bytovú výstavbu. Pre podniky zásobované teplárnou to znamená zlepšenie plnenia výrobných záväzkov, pretože sa už nemuseli vyhlasovať nepopulárne regulačné stupne.

Skončilo sa obdobie takmer šesťročnej výstavby, ktoré malo svoje peripetie, obdobie, keď sa výstavba nedarila, nepokračovala tak, ako sa predpokladalo, ale aj dni s dobrým postupom, ktoré pomohli prekonať ťažkosti. Nebolo to ľahké. Veď vyše štyristo miliónová stavba patrí svojim zameraním medzi kolosy. V súčasnosti je po jadrových elektrárnach v Jaslovských Bohuniciach a Mochovciach jednou z najvýznamnejších energetických stavieb na Slovensku.

Desať veľkých dodávateľských organizácií sa podieľalo na tejto stavbe. Medzi nimi najmä generálni dodávatelia Váhostav Žilina, ČKD Dukla Praha, investor Stredoslovenské energetické závody Žilina a bratislavský projektant Energo-projekt. Spomenúť treba aj Mostárne Brezno, Elektrovod Bratislava a První brněnská strojírna, závod Klementa Gottwalda Erno.

Nehodovosť v roku 1985.

Mestom Žilina prechádzajú dve trasy medzinárodného významu - cesty č. I/18 a I/11. Ich parametre však nevyhovujú súčasnej intenzite dopravy, čím sa podporuje vznik dopravných nehôd. Aj cesty č. II/518, II/583 a II/507 si vyžadujú v záujme bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky rekonštrukciu.

Najviac dopravných nehôd sa zaznamenalo na ceste č. I/18 v prietahu mestom, t.j. na uliciach Hálkova, Veľká Okružná, Červenej armády, na Košickej ceste a na Šibeniciach. Dopravná nehodovosť sasústredila na križovatky prietahu mestom s miestnymi komunikáciami.

Nehodovosť v meste v číslach:

Počet nehôd	515
Počet usmrtených	5
Ťažko zranených	27
Ľahko zranených	101
Hosp.škody	1 250 000.-Kčs
Príčiny nehôd:	
Nepriemeraná rýchlosť	48
Nedanie prednosti	88
Nedodržanie vzdialenosti	116
Spôsob jazdy	206
Zistený alkohol	39

V rámci preventívnej činnosti príslušníci Okresnej správy ZNB dopravného inšpektorátu v Žiline uskutočnili prednášky, besedy a relácie. Zvýšili sa nároky na uchádzačov o vydanie vodičských preukazov. Z 1 847 uchádzačov nevyhovelo z teórie 380 a z techniky jazdy 216 uchádzačov. Technický stav sa kontroloval na 5 449 vozidlách, z toho na Stanici technickej kontroly 1 645. Pri prvých prehliadkach nevyhovelo 1 033 vozi-

diel. Trvalo savyradilo 577 vozidiel. V rámci výkonu služby zistili príslušníci Okresnej správy ZNB dopravného inšpektorátu Žilina viac ako 7 500 priestupkov, ktoré postihli pokutami.

Rada MsNV na svojom zasadnutí v marci schválila opatrenia na zníženie nehodovosti. Konštatovala, že prijaté úlohy sú splnené. Zvýšila sa intenzita verejného osvetlenia na Ceste mieru a Wolkerovej ul. a križovatie zaradených do zelenej vlny. Dobudovalo sa parkovisko na Olomouckej ulici a na Zápotockého ul. Vodorovné značenie v meste je obnovené a na Ceste mieru, na Wolkerovej ul. a v miestach častých dopravných nehôd sú osadené blikače.

Životné prostredie.

Ochrana životného prostredia ostáva v meste ešte stále problémom, i keď sa v tomto smere už veľa urobilo. Najväčší znečisťovatelia, veľké priemyselné podniky robia opatrenia k tomu, aby bola zachovaná a zlepšovaná čistota ovzdušia.

Považské chemické závody znížili emisie oxidu siričitého do ovzdušia na 700 ton ročne, čo je desatina predchádzajúceho stavu a tým, že postavili a uviedli do prevádzky alkalickú výpierku. V rámci technického rozvoja dali ešte v júli 1984 do overovacej prevádzky zariadenie na likvidáciu oxidov dusíka z výroby dusitanu amónneho. Podľa výsledkov merania sa tým likviduje 30 % oxidov dusíka obsiahnutých v odplynch.

Chemicelulóza dosiahla uplatnením novej technológie podstatné zníženie organického znečistenia odpadovej vody / až o 50 % /, ale na druhej strane začali do ovzdušia vypúšťať nepríjemne zapáchajúce exhaláty, ktoré i keď nie sú bezprostredne zdraviu škodlivé, znepríjemňujú život najmä obyvateľom sídliska Vlčince.

Cementáreň v Lietavskej Lúčke má síce inštalovaný elektroodlučovač na ťachtových peciach, no tento je ešte z roku 1969 a už nedosahuje potrebnú účinnosť. Znečisťovanie ovzdušia sa zníži až ~~prípadom~~ prechodom na iný výrobný program. po roku 1987, keď nebudú v prevádzke existujúce pece.

Lesopark.

V Žilinskom lesoparku časť Chrašť boli osadené lavice, stoly, altánok a vybuďovalo sa niekoľko ohnísk. Škoda, že obyvatelia mesta si tieto zariadenia nevedia uchovať a mnohé úmyselne ničia. Tiež pre deti tu bol vybudovaný areál detských hier, kde sú kladiny, preliezky, hrazdy, hojdačky, parkovisko a prístréšok. Celkom sa tu prestavalo v investičnej časti akcie "Z" 4 182 000.- Kčs a vytvorila sa hodnota za 5 974 000 Kčs. Brigádnicky sa vyčistilo 4,8 hektára lesa za pomoci stredných škôl a učilíšť. Najaktívnejšie si v tomto počínali žiaci Strednej poľnohospodárskej školy technickej v Žiline.

Historické jadro mesta.

V spolupráci s odborom územného plánu MsNV a Útvarom hlavného architekta okresu Žilina boli navrhnuté najnutnejšie opravy fasád budov na hlavnom pešom ťahu v starej časti mesta. V roku 1985 sa opravilo 15 000 m² fasád.

Rekonštrukcia schodov na Fučíkovej ul.

V auguste tohto roku sa začalo s rekonštrukciou schodov na Fučíkovej ul., ktoré žilinčania nazývajú farské, pretože ležia v tesnej blízkosti balustrády. Rozhodlo sa o nej vzhľadom na veľkú opotrebovanosť pôvodného materiálu - andezitových dlažobných kociek. Keďže sú v tejto časti obchodné jednotky,

rekonštruuje sa v súčasnosti len chodník vedľa múra balustrády a samotné schody. Na zimu sa celý ťah uvoľní a v apríli 1986, ak to počasie dovoľí, chcú žilinskí stavbári v prácach pokračovať. Na stavbe pracuje čata pod vedením predáka Jána Turianika, ktorá teraz kladie čadičovú ihlanovú dlažbu s rastrovanou pracovnou plochou. Na základe konzultácie s výrobcou, Závodmi technického skla Nová Baňa vydrží nové schodisko najmenej 50 rokov, s tým, že v zime sa neodporúča solný, ale suchý pieskový posyp.

Z rozpočtových nákladov, ktoré predstavujú vyše milióna korún, prestavali stavbári z Mestského stavebného podniku viac ako polovicu. Práca sa musela urýchliť, pretože s týmto materiálom sa mohlo pracovať len pri teplote nad 5 stupňov Celzia. Zmluvný termín dokončenia stavby je júl 1986. Podľa slov námestníka riaditeľa Mestského stavebného podniku Antona Funtíka, ~~splnia~~ splnia stavbári svoje záväzky najmenej v mesačnom predstihu. Tento sľub je však závislý aj na prístupe dodávateľa čadičovej dlažby, pretože pre celú stavbu je potrebných 800 m². Ostáva veriť, že popri dobrom počasí a splnených záväzkoch dodávateľa zahlásí Mestský stavebný podnik "hotovo" už začiatkom leta na budúci rok. Na pokon na jar sa môžeme sami presvedčiť o tom, akým tempom postupujú práce na jednej z dominant nášho mesta.

Predajňa ESO.

Začiatkom júla otvoril podnik Zdroj na Triade obrancov mieru predajňu tovaru mimoriadnej akosti - ESO. Žilina je tak po Bratislave, Košiciach a Banskej Bystrici ďalším mestom na Slovensku s takouto predajňou. Atraktívny interiér upravený nákladom 212 000.-Kčs dodal podnik Obnova Žilina a na ostatných

prácach sa podielali stavebno-montážny podnik obchodu stredisko Žilina a vlastná údržba závodu Zdroj Žilina.

Predajňa zabezpečuje predaj potravinárskych výrobkov, ktoré v príslušnom výrobnom odbore predstavujú najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň, teda výrobky mimoriadnej kvality.

V prvých dňoch po otvorení bola predajňa priam obľahnutá kupujúcimi. Na odbyt šli najmä žuvačky, koreniny a bonboniéry, väčšinou v dárkovom balení.

Ocenenie Rozsutcu.

Pri príležitosti 37. výročia Víťazného februára udelila Ústredná rada odborov ceny Antonína Zápotockého za umeleckú a technickú tvorivú činnosť, ako aj významnú kultúrnu prácu, 27 kolektívom a jednotlivcom. Ocenenie prevzali z rúk predsedu Ústrednej rady odborov Karla Hoffmana i členovia folklórneho súboru Rozsutec Okresnej poľnohospodárskej správy v Žiline.

Nový stánok knihy.

Dňa 23. apríla zriadila Slovenská kniha v Žiline stabilný knižný stánok na Vlčincoch II. Obyvatelia sídliska si tu môžu denne od 9.00 do 17.00 hodiny nakupovať knižné novinky, ktorými bude stánok zásobovať žilinský Dom knihy. Stánok s vnútorným predajom bude takto poskytovať služby čitateľom až do dobudovania stabilného kníhkupectva.

Celoštátny zjazd klinickej biochémie.

V dňoch 26.- 28. septembra sa konal v Žiline XVIII. zjazd klinickej biochémie. Rokovanie malo typicky pracovný charakter. Uskutočnilo sa za účasti odborníkov štátov socialistického spoločenstva. Jeho usporiadateľom bola Českoslo-

venská lékařská společnost J. E. Purkyně a Česká a Slovenská společnost klinické biochemie. Za miesto rokovania po Hradci Králové a ďalších významných mestách v celej ČSSR /koná sa každý rok striedavo v ČSR a SSR/ predurčila Žilinu v tomto roku predovšetkým dobrá úroveň zdravotníctva, najmä však pracoviska klinickej biochemie. Žilinský OÚNZ patrí medzi zdravotnícke ustanovizne s rozvinutou investičnou výstavbou, kde sa dobre rozvíjajú moderné medicínske odbory. Patrí medzi priekopníkov aplikácie výpočtovej techniky v liečebno-preventívnom procese.

XVIII. zjazd klinickej biochemie prerokoval koncepciu tohoto odboru s cieľom zefektívniť účinnosť lekára - klinického biochemika v oblasti racionálnejšej a kvalitnejšej diagnostiky v onkológii na mimolaboratórne vplyvy a ďalšiu úzko súvisiacu problematiku. Účastníci mali možnosť predostrieť si vzájomné poznatky a oboznámiť sa s technikou potrebnou v tomto medicínskom odbore inštalovanou na výstave, ktorá tvorila súčasť tohto zjazdu.

Dni družby s Ústí nad Labem.

Družba znamená priateľstvo, ktoré pretrváva roky a kontaktmi na poli politickom, spoločenskom a kultúrnom sa ešte viac prehĺbuje. Podobne ruka v ruke kráčajú v priateľskom ovzduší i dva okresy - Žilinský a Ústí nad Labem. V týždni od 9. do 15. septembra sa o takejto bratskej súdržnosti mali možnosť presvedčiť aj obyvatelia Žiliny a okresu počas Dní kultúry okresu Ústí nad Labem.

Žilinský Dom kultúry ROH sa stal hlavným stanom, v ktorom sa prezentovala stovka umelcov a kultúrnych pracovníkov z družobného severočeského okresu. Vo výstavnom kabinete

bola inštalovaná výstava najlepších prác amatérskych výtvarníkov a fotografov a v Izbe priateľstva zasa fotodokumentárna výstava, ktorá v skratke, ale výstižne ukázala 40 rokov budovania okresu Ústí nad Labem. Dni kultúry vyvrcholili v piatok 13. septembra koncertom družby, keď sa predtým na spoločnom posedení stretli kultúrni pracovníci oboch okresov.

Koncert družby slávnostne otvorila podpredsedníčka ONV, dr. Helena Jurčištinová. Zúčastnili sa ho delegácie okresných straníckych a štátnych orgánov a organizácií NF z Ústí nad Labem v čele s vedúcim tajomníkom OV KSČ Jiřím Holubom a zo Žiliny s vedúcim tajomníkom OV KSS Ing. Milanom Gorušom. V programe, ktorý konferoval bývalý úspešný pár tanečný pár v spoločenskom tanci, manželia Helena a Václav Kůrkovci a zo Žiliny Zuzana Vojtylová, sa diváci i prostredníctvom diapozitívov oboznámili s históriou, revolučnými premenami a súčasným životom na severe Čiech. O dobrú náladu, príjemnú atmosféru a umelecký zážitok sa postarali veľký tanečný orchester "Bonit 81" so svojimi sólistami, ktorý pôsobí pri Dome kultúry ROH v Ústí nad Labem, spoločenský tanečný klub, detský tanečný súbor Kvítka z Krajského domu pionierov a mládeže a recitátorka Eva Pražáková. Azda najchutnejším bonbónom celého programu bolo vystúpenie detského speváckeho zboru "Kotata III" z materských škôl a Kultúrneho spoločenského strediska v Chlumci pod vedením Evy Koupilovej. Hostom v programe úspešne kontrovali i detský folklórny súbor Stavě bárik a súbor scénického tanca Diana.

Koncert družby odmenilo obecenstvo srdečným potleskom a záver večera patril ešte spoločnému semináru kultúrnych pracovníkov z oboch okresov v žilinskom Klube mládeže, kde si účinkujúci "oddýchli" v diskotékovom tanci, ktorý im zručne servíroval diskžokej Štěpán Slota.

25 rokov Základnej školy v Žiline-Budatíne.

V miestnom osvetovom stredisku v Budatíne sa uskutočnila 25. mája slávnostná akadémia na počesť 40. výročia oslobodenia a z príležitosti 25. výročia založenia školy v Budatíne. Zúčastnila sa jej delegácia OV KSS pod vedením tajomníka Ing. Jozefa Vlčka, delegácia ONV, ktorú viedla podpredsedníčka dr. Helena Jurčištinová, zástupcovia Okresného pedagogického strediska, Okresného výboru odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy, združenia rodičov a priateľov školy, patronátnych závodov a družobnej školy z Českého Těšína. V kultúrnom programe účinkovali pionieri budatínskej i družobnej školy. Slávnostný prejav predniesol riaditeľ školy Jarolím Závadský. Pri hodnotení činnosti školy za uplynulých 25 rokov okrem iného zdôraznil, že v oblasti komunistickej a svetonázorovej výchovy dosiahla pozoruhodné výsledky. Za štvrtstoročie činnosti škola získala pre vojenské školy 27 žiakov a v rámci náboru do baníctva 32 žiakov. Kladne hodnotil tiež prácu s talentovanými žiakmi. V uplynulých rokoch sa tiež nemalo urobilo aj pre zlepšenie materiálno-technickej základne školy. Najväčšou previerkou síl a vzájomného pochopenia rodičov bola plynofikácia školy, uskutočnená za výdatnej pomoci Združenia rodičov a priateľov školy a Okresného podniku služieb Čadca. V poslednom období svojpomocne vybúvali ^{do} skleník s príslušnými skladovacími priestormi a dali do prevádzky školskú jedáleň.

Pri príležitosti 25. výročia boli škole udelené viaceré ocenenia : Ďakovný list OV KSS v Žiline, Verejné uznanie ONV - odboru školstva učiteľskému kolektívu, Pozdravný list Okresného pedagogického strediska v Žiline, Čestné uznanie ZO ROH

od Okresného výboru odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy v Žiline, Čestné uznanie od patronátneho závodu Strojnej a traktorovej stanice Považský Chlmec a Pozdravný list od JRD Predmier za vzornú brigádnicú činnosť.

Družba škôl zo Žiliny a Prahy.

Už štyri roky majú družbu škola na Hlinách VI. s pražskou školou Lhotka-Libuš II. I v tomto roku v máji prišli pionieri z pražskej družobnej školy na návštevu svojich priateľov do Žiliny. Keď sa otvorili dvere autobusu a vystúpili z nich pražskí pionieri, každý "žilinčan" si hľadal svojho priateľa, u ktorého pred pár dňami strávil nezabudnuteľné chvíle v Prahe. Tri dni boli pražskí pionieri u svojich priateľov, ktorí im pripravili bohatý program. Podieľalo sa na ňom vedenie školy, ZV ROH, PO SZM, ZRPŠ. Na záver návštevy bola v telocvični školy rozlúčková diskotéka.

Bábkové divadlo v Žiline 35 ročné.

V dňoch 23.-29.septembra sa konala v žilinskom Bábkovom divadle prehliadka úspešných predstavení z vlastného repertoáru pri príležitosti 35.výročia vzniku profesionálneho Bábkového divadla v Žiline, ktoré bolo prvým na Slovensku.

História bábkkarstva má v Žiline viac ako storočnú tradíciu. Začal ju Ján Stražan /narodil sa v Teplicke n/Váhom roku 1856/, keď v roku 1876 prvýraz vystupoval s bábkami na verejnosti. Sp svojím bábkovým divadlom prešiel celé Slovensko. V tejto tradícii pokračoval jeho syn Viliam. Zdokonnil tiež otcove bábky - marionety rôznych druhov a veľkostí, ktoré sa rátali na desiatky.

Stražanovci hrávali zo začiatku repertoár českých báb-

karov. Najväčším Stražanovým prínosom bolo to, že upravovali a hrali hry našich klasikov Palárika, Tajovského, Hollého, Urbánka a týmto vytvorili svojrázne, číro slovenské bábkové predstavenia. Preto sa v konkurencii s českými bábkarmi stávali čoraz obľúbenejšími. Ak si uvedomíme, že vtedy ešte nebola iná slovenská divadelná spoločnosť, môžeme smelo prehlásiť, že Stražanovci vo svojej štruktúre spĺňali podmienky profesionálneho kočovného divadla. Neskôr sa rodina slovenských bábkarov rozrástla o ďalšie mená a ešte dlho nahradzovali aj činohru a predstaveniami veľmi prispievali k národnému povedomiu prostých ľudí.

V roku 1931 sa konalo prvé snemovanie sokolských bábkarov v Žiline a odvtedy vznikali už organizovanejšie a vo väčšej miere bábkové súbory pri rôznych inštitúciách. Rozmach nastal v roku 1947, kedy Povereníctvo školstva a osvety usporiadalo v Žiline kurz bábkarov a zároveň tu bola založená bábková sekcia, ktorá sa začala starať o bábkové divadlá a všemožne im pomáhala. K spolupráci získali maliara Karola Ondreičku, sochárov Fraňa Štefunka a Dagmar Rosulkovú i rezbárov z Rajca. Začali vychádzať prvé bábkové hry.

Celá snaha nadšencov tohto umenia bola dovŕšená v roku 1948, kedy Národné zhromaždenie prijalo Divadelný zákon, ktorý aj bábkovým súborom zabezpečil rovnoprávnosť v pomere k ostatným druhom javiskovej tvorby. Nakoniec na zasadnutí Ústredného výboru Československého bábkového divadelníctva 10. decembra 1948 v Žiline bolo uzákonené zaradiť bábkové divadlo do materských škôl, zaviesť povinné prednášky o bábkovom divadle na pedagogickej fakulte, ako aj na dramatickom oddelení Vysokej školy múzických umení.

Okolo roku 1930 vznikajú aj v Žiline rôzne súbory. V reštaurácii "U Čičkaníka" hrávali i bábkari, manželia Bohuš a Anna Žďárska. Neskôr sa spojili s Teodorom Zvarom a utvorila

sa nová skupina. Prvé predstavenia odohrali v malej sále dnešného Závodného klubu Slovena. Keď sa 1.septembra 1950 utvárala pri Krajskom divadle Petra Jilemnického v Žiline bábková scéna "Radost", ako prvá profesionálna scéna na Slovensku, stávajú sa Žďárska a Zvarakostrou súboru. Do vienkla dostal súbor budovu bývalej synagógy, neskôr priestor telocvične reálneho gymnázia, kde bábkové divadlo, nositeľ vyznamenania Za vynikajúcu prácu účinkuje až dodnes.

Menný register.

Androvičová Pavla, 46
Balán S, 39
Bartoš L., 36,38
Belanová Anna, 46
Bellan Jozef, 47
Berger Ladislav, 45
Berger Pavol, 9
Bieliková Eva, 3
Bieleš Ondrej, 47
Bizík, 38
Bley Ctibor, 5, 38
Bollo Vladimír, 46
Brezány Štefan Atila, 49
Brončeková A., 39
Broz Anton, 46
Bubíková Viera, 45
Bulka F., 35, 39
Čurjak Pavol, 5
Dedičová Božena, 46
Degner Ján, 48
Dlábiková M., 38
Dorčíková Anežka, 46
Dvonč Alexander, 44
Ďuríček Jozef, 4
Ďuríčková V., 36, 39
Ďuriš Jaroslav, 50
Ďurnek Pavol, 40
Ďuroška Pavol, 48

Fabian Milan, 40, 43
Fabiánová Žofia, 49
Filip Bartolomej, 46
Filo Milan, 45
Folkmer S., 38
Franek Alexander, 5
Franko Jozef, 45
Funtík Anton, 58
Gabčík Viliam, 37
Gáborová M., 39
Gáll Ondrej, 49
Glejtek Peter, 43
Gordíková A., 35
Goruša Milan, 3, 4, 6, 7, 8, 33, 48, 49, 61
Grečnár Adolf, 46
Haasová J., 38
Halas Jozef, 46
Hančinová Oľga, 45
Hatala J., 35
Hlinický Jaroslav, 41
Hoffman Karel, 59
Holko Juraj, 4
Holub Jiří, 61
Hovorka Boris, 33, 38, 39, 40, 43
Hrnčiar Miloš, 46
Hulka Miroslav, 3, 43
Hurta Ján, 45
Iljaško Bohdan, 44

Jancík Ján, 47, 48
Jančová V., 38
Jankech Jozef, 39
Jánošík Adam, 50
Jesenická Marcela, 3
Jurčišinová Helena, 3, 61, 62
Káčer Ladislav, 45
Kanský Jaroslav, 6
Kapusta Pavol, 49
Keppert Alexander, 45
Kinier, 39
Kiška Oliver, 8, 43
Klein J., 36, 38
Klímová S., 36, 39
Kmetová Gertrúda, 44
Knapec Jozef st., 46
Kohák Jaroslav, 33
Koleno Emil, 47
Kollárik Ivan, 44
Kolník Emil, 5
Konečný Cyril, 44
Kopáček Miloš, 4
Kostoláni, 39
Kothajová A., 39
Koupilová Eva, 61
Kozár E., 35, 38
Kožačková, 37
Krásnohorský Anton, 44
Křížová J., 35, 38

Kubica Ivan, 4, 45
Kubicová Daniela, 3
Kucharovičová R., 35, 38
Kurucárová A., 36, 38
Kušnír Ján, 4
Kúrka Václav, 61
Kůrková Helena, 61
Kvašňovský Ján, 44
Labudová Mária, 46
Lapák Ľubomír, 3
Lazar Štefan, 48
Mahút, 39
Machara Felix, 49
Machová, 37
Machová Nadežda, 49
Majer Milan, 4
Marton Štefan, 5, 48
Meisel Lev, 49
Melzer, 38
Migátová J., 35, 38
Mihál Karol, 4
Michelčíková V., 38
Miklo Milan, 46
Mikolášik Alojz, 49
Moravčík Imrich, 47
Nadányi P., 39
Naništová Mária, 48
Novotný Jiří, 43

Ondreička Karol, 64
Ondruš Ondrej, 50
Páneková M., 34, 38
Pavlorek Dagobert, 38, 39, 40, 46
Petho Pavol, 38
Pirošík Vladimír, 47, 48
Podstanický, 38
Poniščiak P., 39
Pražáková Eva, 61
Revaj František, 45
Rosulková Dagmar, 64
Rožánek Milan, 44
Sahulčík Jozef, 46, 48
Slota Štěpán, 61
Slúčík Jaroslav, 43
Smetana Anton, 47
Sršňová, 37
Starší Ján, 33
Stráňai Vladimír, 47
Stražan Ján, 63
Stražan Viliam, 63
Strelecki Mieczyslaw, 33
Svitana Ján, 44
Svoboda Radoslav, 46
Šedo Justín, 49
Šemla Ján, 3
Šimčeková B., 36, 38
Ševčík Anton, 4
Šimková E., 36, 39

Škarpich, 38
Škola Anton, 47
Šmárik L., 38
Šnehyl Z., 38
Šoška Eduard, 48
Šoška Jozef, 5, 7, 43
Štefanšich, 39
Štefunko Fraňo, 64
Štrba Bohuslav, 44
Štulíková K., 38
Štyriaková, 37
Šulík Ján, 5, 7, 8
Šurlák Štefan, 38
Švec Metod, 38
Švidrň, 39

Tabaček Vojtech, 45
Tabačková H., 35, 38
Takáč Miroslav, 44
Telepčák, 39
Tichý B., 35, 38
Tománek M., 37, 39
Turianík Ján, 58

Urbancová Dagmar, 48
Urík Justín, 47

Valábeková M., 38
Vavro Ľubomír, 3
Vlček, 39
Vlčko Jozef, 3, 47, 62
Vojtylová Zuzana, 61

Voloch Štefan, 50

Vredík Milan, 7

Zábojník, 38

Závadský Jarolím, 62

Závodská Z., 38

Zvara Teodor, 64

Žďárska Anna, 64

Žďársky Bohuš, 64

Zoznam skratiek.

ATK - Armádny telovýchovný klub

CZV - celozávodný výbor

ČSD - Československé štátne dráhy

ČSR - Česká socialistická republika

ČSSR - Československá socialistická republika

ČSZTV - Československý zväz telesnej výchovy

IBV - individuálna bytová výstavba

JRD - Jednotné roľnícke družstvo

KNV - Krajský národný výbor

KV - krajský výbor

KSČ - Komunistická strana Československa

KSS - Komunistická strana Slovenska

KSSZ - Komunistická strana Sovietskeho zväzu

MsNV - Mestský národný výbor

MsV - mestský výbor

NF - Národný front

ONV - Okresný národný výbor
OV - okresný výbor
OÚNZ - Okresný ústav národného zdravia
PO SZM - Pionierska organizácia SZM
ROH - Revolučné odborové hnutie
S KV - Stredoslovenský krajský výbor
SOU - Stredné odborné učilište
SNP - Slovenské národné povstanie
SSR - Slovenská socialistická republika
SÚV - Slovenský ústredný výbor
SZM - Socialistický zväz mládeže
SZPB - Slovenský zväz protifašistických bojovníkov
SZŽ - Slovenský zväz žien
TJ - Telovýchovná jednota
ÚV - Ústredný výbor
VŠDS - Vysoká škola dopravy a spojov
VÚVT - Výskumný ústav výpočtovej techniky
ZNB - Zbor národnej bezpečnosti
ZO - základná organizácia
ZRTV - základná rekreačná telesná výchova
ZSSR - Zväz sovietskych socialistických republík
ZV - závodný výbor
ZVL - Závody valivých ložísk
ZŠ - základná škola